

310621 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10. } జన్మ పట్టణము 1923 వ సం॥ మే నెల 14-వ తేది సోమవారము } No. 37
సంపుటము ౧౦ } ఈ ధి రో ద్ధా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, వై శాఖ మాస బహుళ చతుర్థశి రం. } సంచిక 32

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు మనమయినమందు

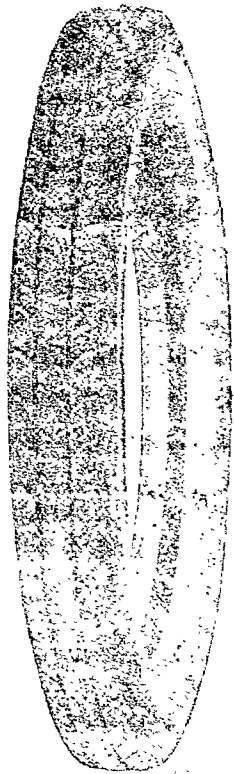
చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాను, ముందులవలన మోసముగలుగను. కంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను జరిగినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

FEDERAL
TYRES

ఫెడరల్ టైరులు

వజంట్లు:—

రోమర్ డాన్ అందుకో,
హైమాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

గవేరియ

బి. సి. మిక్ చెరు:— అను చంద్రు సెగరోగమును పూర్తిగా మాన్పును. వెంటనే గుణము కనబడి పొధ లెగ్గును. ఎంటు, చురుకు, సవించుట అగును. గవేరియ దీజములను నశిం చేసి జీర్ణించిన సెగరోగమును అంతరము లేకుండ మాన్పును. శ్రమలేదు. 16 డ్రామల ద్రావకము 32 మాత్రలు 8 రోజు తరువాత వాడవలెను. వెల రు 3-0-0, వి. పి. గా రు 3-8-0 ఈ మందు బెజవాడలో బొంబాయి ప్రెడింగు కంపెనీ వారి సాపులైజు మాడ అమ్మబడును.
గవేరియ, నియోగికంపెనీ, గవర్నరుపేట, బెజవాడ,

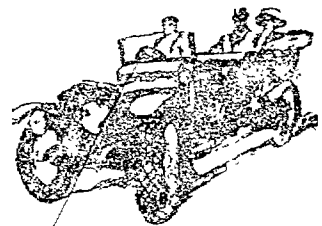
పాలనుగంధిలేవ్యాము

ఇది రక్తిచుట్టి శ్రేష్ఠమైనది సహజములు, మేన, పొడలు, నువ్వులు, చుక్కలములు, కీళ్లనొప్పులు, వెండలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బీల చాలును.
20 రు॥ డబ్బీ 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
కూమ్మండలేవ్యాము.
అత్తువ్వుము, నిక్కాక, కాట్లూరీ, మలబద్దము, కుంపులూ మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.
చాలును. 20 రు॥ డబ్బీ రు 1-4-0 2 డ॥ వి. పి. 0-8-0.
పి. శి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,
(8251-4) పెరిశేషి—పెల్లారుజిల్లా.

100-200 లాభము

స్వరాజ్య సిరాబిళ్లు - అన్నిటికంటెను. చెడు. కాసన
నది; అయితే మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. ఒక సాంక
ధరలు:—బ్లూ, నలుపు 6 గ్రోసులు రు 0-1 నలుపు నా
గ్రోసులు రు 1-8-0, (86) గ్రోసు 4 ఎలుపు 3
రు 1,6 గ్రోసు 1-12-0 12 గ్రోసు 3-4-0 85 గ్రోసు
9-4-0 పోర్టు, ప్యాకింగు ఖర్చులు కూడా. కొందరు
Swaraj Ink Factory, నుడిసి.
17 2/3 (7) Cornwall Street, Calcutta. "కాస

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

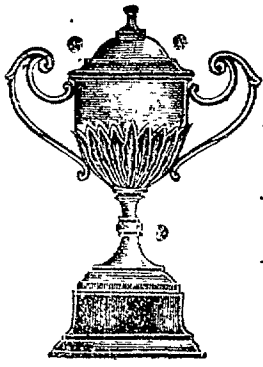
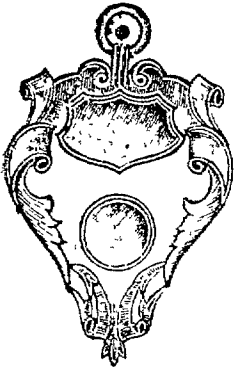

రెండుమాసములలో మోటారునుద్ద నడుపుటయు, ఏ
భాగములు ఏదే పనులు చేయనో మాన్పును విషయముల
శిక్షణ చేర్చుటయు. ఇతర విషయములకు ప్రాయము:—
మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.
The Modern Motor Institute 1/22 Broadway,
MADARS.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణ

సంస్కర్తము మూల్యము రు. 5-0-0 లు
ఆంధ్రశ్రీమద్రామాణియము
అచ్చులో నున్న.
హోలాస్తమానోత్సవము. స్కాందపురాణములో నొక
భాగము. ఇందు మధుర మిశ్రాదీ సోమము, జలశక్తుల తీలలలు
వెల్పుచుకొంటి విచ్చిగించుటకు వర్ణించుచున్నది.
చోర్లములు మూడువేలు వెల 0-12-0 ఆకాటం.
ఆంధ్రలలితో సాఖ్యానము. ఇందు లలితభండారుని
జంపుట మొదలగు కథల సేకము లున్నవి.
మంచి తెలుగు వెల రు 1-8-0.
విచ్చిత్ర పాడుకాపట్టాభిషేకము. సులక్షణ నాటకము.
వెల 0-12-0 ఆకాటం.
పాండవాజ్ఞాపవాసము క్రమము 0-12-0 లు.
జనమంచి శేషాద్రికర్మ,
తెనుగుపండితుడు, హైస్కూలు, కడప.

బహుమతి నొసంగుటకు - మెడలులు - కప్లు

మెడ మెడలు 1-కి రూ 8 నుంచి 6-0-0

సరము బంగారు ... 15 , 100-0-0

కెండింగ్ ... 12 ,, 100-0-0

ఇప్పటి కాలానుసారముగా అందముగ చేయించి - యున్నాము. వలరకములు చేయబడి సిద్ధముగ నున్నది. అనేక ఆఫీసులయంచి బహుమానపత్రకలు వచ్చినవి. ఒకతూరి మావద్ద తెప్పించి గొనినయెడల మరల వేరేవాటివద్ద ఎప్పుడు తెప్పించుటకు ప్రయత్నించుచేయరు

యిండియన్ జ్యూయలరీ మార్బు నగర్త వేట, బెంగుళూరి సిటీ.

త్యరకము!! గవర్న మెంటు అనుమతిబొందినది. మించిపోవును!

మొత్తము 3300 టిక్కెట్లకు 315 మాత్రమేయున్నవి

మీ అదృష్టము టిక్కెట్టు రు 5 లు మాత్రమే

17-6-1923 తేదిన లాటరీ కలపబడును.

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పట్టణములోని శాతాలాట మ్యూనిసిపల్ కం 148 రుపల రెండోములమునా వా. లీ. వాల ఫిట్టింగు నా. 17-6-1923 తేదిన ఏలూరు పురముందరియన గొప్ప ఉద్యోగములు, మర్యాదవల్లెన వారి సముఖమున లాటరీ జరుగును లాటరీలో గణపాదివారికి వెంటనే తెలుపుచును పీర్టు వారిస్వంతముగా. మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు వేటా ప్రాయంచుకొని రిజిస్టరీ చేయించి వలెను. రి. కావలసి వారు పేరు, విలాసము స్వచ్ఛముగా టిక్కెట్టు 1-కి రు 5-0-0 చొప్పునా పాపే సుజేయార్దరు చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్టు తిరుగు ఉపాధి. మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు మిక్కిలి సాగుకొని టిక్కిట్టు మిమముగా నిర్వహించు. రి. పోర్టుఖర్చులు నింజుకొని టిక్కెట్టు ఈ దిగువ విలాసమున ప్రాసిన దొరకును.

లూరు 5-2319

మాటూరి సర్వేశం, మేడన కృష్ణావారు

ఇదివరకు రాకుండిన ఒక దఫా మా ప్ర దర్శన శాలకుదయ చేయుము

మేలైన పుష్కరాములు
సరము బంగారు చేర్చి టిక్కెట్లబడిన
అ డ్డి గ లు
ధర రు. 450-500 లు వరకు గలవు.
ఇదిగాక అన్నిరకముల సీమకెట్,
సరముబంగారు నలుపు అన్నిరకముల సిద్ధముగా యంచుడును. మాజరులో తేలిక అద్దరుయిచ్చిన సకాలమున కి యాక చేసి యివ్వబడును. 1
మిడి రామయ్యకెట్టి, గురుసాబుకెట్టి, కంపెనీ,
మాలకర్తులు, 22, వై.వాలకరుగొడ్డు మదరసు.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6
మొదటి వాచకం 0-6

మొదట తెలిసినగాక మొదటి నేర్పుకొనుట
విలసన నుంజ కలుగించి ప్రాయశాపివి.
తెలుగు భిన్న ప్రస్థావము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలానుసారము.

సం. 7 నుంచి తెలిసిన వచ్చును.

మరియచందనము

గవర్న మెంటు అనుమతిబొందినది. మించిపోవును!

మొత్తము 3300 టిక్కెట్లకు 315 మాత్రమేయున్నవి

మీ అదృష్టము టిక్కెట్టు రు 5 లు మాత్రమే

17-6-1923 తేదిన లాటరీ కలపబడును.

కంభర్స్ ఫార్మసి, రాయవరంగోడ వరిజిల్లా

ఆంధ్ర దేశీయుల కొక విజృంభి

అఖిలభారత గ్రంథాలయ ప్రతినిధిమహాసభ

(చెలీకాని లక్ష్మారావుగారు - చిత్రాడ)

దేశభక్త్యురయులు! ఆంధ్ర సాహిత్యము గ్రంథాల యాభివృద్ధి యనియు (పన్నునా 80 శాతాభివృద్ధి గాంచి మెలగు చున్నవకు దేశంబును పరిశోధించి చూచి - శుశ్రూష కనుగుండు ఉయోగాక మన భాగదేశ శుశ్రూష స్థితియం దిండువచ్చు చుర్రతను దిలకించిన - మాపురావణ కాలమునుండి గ్రంథాలయంబుల యాభివృద్ధి ముఖ్యమై దేశంబు దుండెట్లును ప్రపంచ కమునకెల్ల భారతదేశము గుర్రాచారమున నున్నట్లు, శుశ్రూష కనుచున్నది.

ఈ గ్రంథాల యాభివృద్ధి మూలమునె మానవుడు బుద్ధి విశేషముగాంచి నిత్యమై మెకరి గాత్యగారకము, ఆత్మ విశ్వాసము, ఆత్మకీర్త్యాది విజయము లలిగి తన హృదయం దిరాళమున నాభివృద్ధియొన్న విశ్రాంతి విజృంభణకేసి యున్నా లేజోజలంబున శుశ్రూష మహాత్ములు లను చతుర్విధ శ్రువార్థములను సాధించి జ్ఞానావనమున యాత్మజ్ఞాన సామ్రాజ్య సింహాసనాధిపతిత్వార్థమై యున్నందున బ్రహ్మతీయం దు భావ్యంబగు స్వర్గభుక్తులకు భాగ్యవ్యవస్థాపకమున గాంచి యెంతయో వానదమున వత్తిలగుదు.

దేశభక్త్యురయుల! మన పన్ను యుక్తవయసులలో నీగ్రంథాలయోద్యమంబే మిగుల సాత్వికభావ సంపన్నమై వ్యయ ప్రయాసలకు లోనుగాక నూత్నముగా మోక్ష మనునట్లు మన కావ్యప్రాముఖ్యము 'స్వభాగ్యవంశ' ని లభించేయునది యని గ్రహించెదరుగాక. జట్టి శ్రీరాముడిని నితరమాత్మవీణం దురమున నంతిసౌఖ్యఫల మొన గునది గ్రంథాలయ ప్రావంబె యని తలంతురుగాక. భారతదేశంబున నీయద్యమప్రావృణంబు బోధాతరువాత శాంధ్యజేతంబుల కిట్లును భావమునకు మా గ్రహ్య యగుచుండె. మన ఆర్యప్రాప్తి సమీపియమండె. ఇట్లు శుక్లశత్రువులనుగిది దివిధప్రవర్తమాన మగుచున్నతరుణంబు న ఫలాన్యుఖులునకు రావన్నచుయంబున కిరి రా మోకాలు నొడ్డుజునిభంగి యుజేషించుట సమంజసమా! ఇయ్యది 'సంఘే' కి: కలాయగే' యను శాత్యవచనప్రకారము సంఘమునె నాధారపడియున్నది. కివక కియ్యవ్యవస్థ త్వము చల్లారబడ నాంధ్రదేశంబున బ్రజానీ యు కి బోధించియుం బ్రావృణంబు చియు గ్రంథాలయంబు లభివృద్ధిచి అవ్యక్తపది నొంది విరక్తికి బడనెదరుగాక.

మహాజనలారా! తెన్నుభావంబు 1923 సం. రమున కె. ఎన్. కుదొల్లూరుగారి (చిరాడా సుస్థాన గ్రంథాలయ కాభివృద్ధియు), ఆగ్రాసాధారణము (కేంద్ర ఆఖిలభారత గ్రంథాలయ కేంద్రీయ మహాసభ, మన ఆఖిలభారత ప్రాంతానుభావము ననె మహావైభవమున జయప్రకాశం బరిగిన సంకతి భాగవదిత మయ్యె. క్వితి జుజువాసభక కుదొల్లూరుగారు బోధావ అవ్యాంబు భావము గనకటాటచే సభయందు అభిప్రాయ తీర్మానములయ్యె. ఇతర గాలవకలు: నామహాసభాపుడు పరమవదిచె. ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరములు కావచ్చినను మన కమానేశముసంకతి బలముగాని గావరాల్లెరి. ఇయ్యది యంతటితో విరమించుటపడేవా? ఎంతయోప్రయాస కొల్పి పట్టునట్టి మగ్రానానానా కనకవి రత్నభరణ రానున్న ఫలి తమును వ్యాసావముల వెల్లచించి ఆంధ్రసాధర ప్రయత్నముల మరల దాని ప్రశంస ఇతరులు కను శోచితుముదా? 'కేయూ సి' యు ఘోషితమునకు లోచి కావ్యభులన విప్పు చులు మెదు. మన గుర్రాచార నేర్పు అభివృద్ధియుల చేత, నెలదితే భూగోళాలోమ ముత్యే, విడిచితే యిట్లు ముక్తంబు వొడచుదనక, విశ్రాంతి వదలు నిపుడుకులు, ఆనంది గ్రంథాలయ కాభివృద్ధి కుండుగురుగు గాక.

ఆంధ్రమహాజనలారా! ఈ వత్సము దేశీయుమహాసభ నాకేవాడలో గూడెనైయున్నది తత్విభవ భారతదేశమందలి నలుతావులనుండి ప్రేక్షకులు ప్రతిభులు మొదలల దేశభి మానులు వచ్చెదరు. ఆ సభలోపాటు దీనిని గూడ నావ్యానించి దేశభిమానులు, గ్రంథాలయోద్యమ ప్రచారకులు, జయ ప్రముఖ బరిగి ఈ మహద్వ్యవస్థ త్వమున ప్రాముఖ్యమున దేశ మునకు వెల్లడిచి కృతార్థ య్యోధుగాక యని భోజి న్నాడె. ఇందు ముఖ్యముగా నానావత్తరానానే గాక తరులగు ఆంధ్రదేశీయులును తమ స్వగౌరవమున కావ్యానించి ట్లు తలచి కావ్యము నెలవేర్చెదరుగాక యనియు కోరుచున్నాడె.

తిరుచునాపల్లిలో హిందీ పాఠశాలనుగా నున్న మండిత
నానపేట్టు కాలేజీని లేబడిన కేసువిచారణ 11 వ తేదీనతిరుచు
నాపల్లిలో జరిగింది. ఒక సలహాదారును కఠిన శిక్షిత నుటడెను,
ముక్తాయి కాల్తెముగా నుండెను, అయినను నెంటునే కరనాలకు
తీసికొనిపోయిరి. కాంగ్రెసు సంఘనాయకులు కోర్టును విచ్చిరి,
(హిందూ)

ప్రస్తుత రాజకీయ స్థితి

శ్రీయుత ఉంగుటూరి ప్రకాశంగారు

కాఁగెను పక్షమున రెండుకత్తు లేర్పడుచువలనను అ

కాగినను పుత్రమున లెండుకత్త లేర్పడుటవలనను అ
చాబాదులో శంకిగిడుగు శమోధానము కుదురుటవలనను ఇ

రెండవ చాలా పాఠమును పట్టించుట కలిగినది కాంగరేషన్ ప్రతిష్ఠకు
 గారధి మహాత్మాజీ పరమావ్యయ గౌరవమును శాశ్వదలె.
 నిత్య రోజుపాఠములవారను శోధించు అందులకు తనకగ
 విధానములే. ఈ క్రమ పాఠనములని వచ్చు
 చున్నాడు గాని మహాత్మాజీ వారు కత్తి ముక్రిం
 మేటిత్యాగ మొనరించి బాటపట్టుల నడచుచుంచి ఏర్పరచి.
 ఉద్యమమున కిరుపడుతులవారను గూడ మూలకాశము ప
 యుచున్నారని ఇతడు కదవటి అవస్థ నిచ్చినది. ఇప్పుడేమి
 జగితీయ మనగిపోతుంద నిలువకల వనిన ప్రధానాపిధా
 తమునందైతాంతత్యాగ మొనరించినానతని సాక్ష్యమగునటు.

తేద్యం - భువనరత్నరాష్ట్రీయ శాసనగర్భాలలో రాజ్యప్రతినిధియును
గవ్వోరులును గట్టి ఫికెటు "ఆదికారమ్మ"ను మహాగిరియందుంటు
మాచిలై నున్న కొన్ని క్షేత్రముపారు తమవిధానమునే పేరుమూరు

కొందరు శాస్త్రజ్ఞులు యువత వరకు నిరక్షం చిత్రమిగాః
 వాకిట్టకుల కొంచెమైన తగ్గి నటులగు భవభులేదు వా
 రు కానుభవము నెత్తి విధులతో నమృతరసును వాకిట్టకులు

తొలుగుటలలేను. ఈ స్థితిలో కాంగ్రెసుపక్షమువారు కొంత
వదలుకొనినచో సమాధానము శుభములకు శతకాళి మున్నునా
జట్టు పవటకొనుటయే సమచితమని నేను నాటికి జాత నిస్సం-
కయముగ నూహించెనును. కావున భుల వెళ్ళిపోకను వారి
పట్టిన యత ద్రవిని కూర్చుని ను పక్షమువా యుబోధి :

మే.మాత్ర మేపును-మని తక్కిన నిత్యాజ్ఞవిధానియే నంతన
 పుగిమమందల నని స్వరాజ్యపతమావారుకొరుచున్నార
 గాన ప్రభుత్వస్థాపకులకు రాగుగా పరిచింది మంచి సేవలన

భవవృక్షములను లెక్కించియే శే నిటుల కూచించుచున్నాను
 పుస్తకము పన్నికలు ముగియువరకును కానన సభ
 పన్నికలకు నిలచువానికి పోట్లపై నున్న పుస్తకము ని - కాం ౧7

మన పురుషుల నావరణ ప్రసారము యేమియును మూలదశనియను అటుల
చేసికొను గ్రహములుగను తీర్మానము చోతబాటనియు కానన
ప్రభవజననే స్వరాజ్యము కల్పించుననియు ప్రధనపురుషులగు మన

శ్రీమద్భక్తసంపదనమును పూర్వకాశ మొనంగినవారపుగురుయొక్క శిష్యు
ననలేకుండ గ యా కాంక్షగ ను విధానమును కొన
సెంచుట మనకు (కాంతగౌరవము మా వారికి) ముఖ్య

కర్మమై యున్నది గయ కాంగ్రెసు తీర్మానములు నమం
నములని చాలమంది నానుటలు నమ్మచుకొన్నట్లే జేసెను
నాడే కలులె బొగుగా ముచ్చుకొన్నట్లే జేసెను నునానా

అనునదియును సాక్షాత్తులైనను యిందుకును పలనను శాసనమిది
అనునదియును సాక్షాత్తులైనను యిందుకును పలనను శాసనమిది
అనునదియును సాక్షాత్తులైనను యిందుకును పలనను శాసనమిది

ధ్యము కాకపోయినను (ఈ పన్నుకలతోందరలు తీరిన పిమ్మ
నంతర్నికరిములొగా వారుమనకు తొడ్డడిమిపెట్టుక
యినను, సానుభూతిని మానము కలిగియుండునంత

మన జనమును పూర్తిచేయు గలగతులను, వారిని కలు
గిన తేదీమొదలు 12 నెలలలోపలనే తమవిధానము నిష్ప
దించుననియు కొంగుగట్టి పొందనున్న వేదముగియును

ప త్న ము - యితి కృతః (గ్రహం పతగజానుదుర
నమ్యకీమునాన పూర్తిగా నున్నది మన మిటుల చేయుట
న పత్ర జానునొకప్పుడు మనము జలుపునట్లుగా నున్నందున

అదే కలం గతమృత్యును కానీ మనవాదము సత్యమని స్పష్టపించు
మనమిచ్చడల్ల నవలంబించి కాలము గడపదనము కాల్గ
నట్లు మనము కాల్గెను నీ దానముల నీ దానముల నీ దానముల

అందుచేతనే కాక గ్రామ సంఘములలోనే రు
జలపడిచో స్వగృహ్యధిపతుల శాసనఫలలో లేదని
గ్రామములలోను, ముఖ్యముగా గ్రామములలోను జరిగిన

నా కార్యము న్నాయనము భలో బాధ్యత తీర్మానములు
గానము చుచు లోనపడు మహాత్ముడు పెండ్లి చేసిన వెనుకటి

అట్లే తన మార్గము శాత దతిఃపురుగు నిర్ణయించియుండు
మీ నేను సమ్మదము అనాయాదో లేకపోవుటచే 19న

మూలమును కలిగిన కాన నొక్కరై, వివేకముతో, తనదేని ధర్మమును
మునుగు సదలంబుయే కర్తవ్యము.

భారతకాం గ్రెసు సంఘసభ

స్వరాజ్యపక్షమువారు కూడ రావలెను

“భారతకాండము సంఘసభకు వెళ్ళేనూడవని దానుగారు
| రుక్మిణమ్మవలన చాల విచారము కలిగినది | పంపించును

చేసిన ప్రకటనను వలన చాల విచారము కలిగినది ప్రపంచము
నందు సత్యాగ్రహులతో సగ్రామ్యుడని విఖ్యాతి లభింప
చుచు నీయని పక్షము వాటిలు బహిష్కరింపరాదు కేశవుడు
దొడ్డవ్య రహితమగు సంరంభము జగముట కైకమత్య మత్య
వరము మండిత వధనమోహనమాలవ్యాగుడు మున్నగువారు
బాంబాయి నగరమునందు చేసిన అఖిలవారికసభకు గాంధీ
మహాత్ముడు స్వపక్షమువారితో గూడ వెల్లియుండ లేదా?
అన్ని పక్షములవారును ధారాళముగా తమ పద్ధతులను వెల్ల
పరచుకొని, సమాధానావకాశము వెప్పటికిని తొలగింప
గూడదు విభేదములను కృత్రిమంబింపుట
లో ఎట్టిభునతయును లేదు లోకమునన్ని యధానరూప సహ
యమును కాపనపరచులో అసహాయ విధానమును ఒక్కటే అని
చెప్పట మహాత్ము సిద్ధాంతమునకు కేవలము వికర్షణగా ను
న్నది ఇది అసహాయాద్యభిముఖమున సహకరము సత్యమునకు
మించిన మతము లేదు సత్యమునకు కాంక్షుగ్రహింపుడు వివ
చనమొనర్చుచు వదిలి పోవడెన్ని యీ సూత్ర వ్యాఖ్యణగాను
హిందూ పత్రికకు (వాసి)

23

“భారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు స్వరాజ్య పక్షమువారు
 విజ్ఞాపించిన నిర్దేశమును దానుగారు తోసివదిరి, బొంబాయి
 స్వరాజ్యపక్షమువారినూ నను దానుగారు వేరొక అంగీకరించి
 స్వయంపక్ష నను దానుగారి నిర్దేశించిన చున్నామీ గాన
 బొంబాయిలో జరిగిన భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ
 కు అతిథియైతూ గభ్యులగు రెండుపక్ష ములవూ రుదయము
 తప్పక పాల్గొనదని నొప్పుదను - తేలియు లైకమత్వమును కోరు
 చున్నామీ గాన లైకమత్వమును కలిగించుట తేప్రయత్నించునను
 లోజ్ఞాపేషునాళ్ల దని నిన్న (13 వ తేదీ) బొంబాయిలోని
 సమావేశమైన, జరిగిన - స్వరాజ్యపక్షమువారు నభ్యుతో ఆసభ
 కి త్యక్తుడవరచించిన సభారాజముగాని నుదయి.

[illegible]

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు.

1. స్వరాజ్యపతమువా తేనభవ వత్సనాదవని దామగారు
 2. రుక్మిణిమది సమచిత్తముగాను హరించదును వత్సనాభిము
 3. నకు తమవద్దతి నంగీకరియ నట్లుచేయలేదు కర్తవ్యము
 4. స్వాధ్యయభూషణవారు సమవిధిని నెరవేర్చి తో అనన కా
 5. గాను స్వవనిధి నిచ్చదు జరుపకకరలేదు భక్త క్షేమము
 6. లకు అనన మైనయ కాగ గెనువిధానమును మార్చ నేలెన
 7. కాగ గెను పయిననక ను స్వరాజ్య పతమునక నను
 8. గాధియచామ్యకు తప్ప చరయు నాయకుడు తే నేలెడు
 9. తక్కువైన చరయను సహాయచాయకులే స్వరంజించి చెప్పబ
 10. డనకెను కారములేదు

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಸುಖವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.

ప్రస్తుత సమయమున నిజమయి తెలియజేయు తప్పుడి యిది
కాదు. ఇప్పుడు మాకు ప్రారంభించుకున్న కార్యములేను. ఏరని
విధమున దీర్ఘకాలమునకు కఠిన్మాత్రమున ప్రయోజనములేను
విష్టప్రమున కలిగిన లింగమున నిరుపకారముతో త్యాగ
ము ప్రజలలో కలుగజేయు అని సూచన చేయగాను నుద్దిరి

70
(2248)

సంయుక్త రాష్ట్రముల స్వరాజ్యపక్షమువారు
 భౌగోళిక కాంగ్రెసు సంఘసభకు వెళ్ల గోరిరి

11 వ తేదీన తలనానాదులో స్వరాజ్యపక్షమువారి సభ
 జరిగినది స్వరాజ్యపక్షమువారు హెచ్చుమంది భారతకాంగ్రెసు
 ముఖ్యులను సభకు పిలిపలేదు కాని అందులకు కల నిర్బంధ
 మును తొలగించలేనని భావించుచు భారతతనమునకు వచ్చిన
 కవుల నాహ్వానింపబడినారు ఈ రాష్ట్రములలోని కాంగ్రెసు
 ముఖ్యులు హెచ్చుమంది సమాధానములను ఇలిగిరిగా
 వచ్చారు. (స్వరాజ్య)

మ ధ్య రాష్ట్రములు

చక్రవర్తి ప్రాంతాలను గమనించుకొనిన ప్రాంతమును
ప్రభును కలంటిమల సుభాగ్యమును పూరియ్యెను. (నందరాజు)

ఆంధ్ర పత్రిక

1923-వ సం. మే 14-వ తేది

సోమవారము

కెనియాభారతీయులు:

తెల్లనాగరికము

ఈవార మందిన లండను ప్రముఖపత్రిక, 'కెనియాలోని తెల్లవారి నిరంకుశత్వమును సమర్థించుచున్నది. ప్రముఖపత్రిక సామాన్యముగ స్వాతంత్ర్య పక్షమును సమర్థించి ఎరుగదు. సామాన్యజలగత్వము నకును, తెల్లవారి యాధిక్యమునకును, ప్రముఖపత్రిక ప్రోద్బల మొసగుచుండును. 'కెనియాలోని బ్రిటీషునివాసులకోర్కెలు న్యాయము లని చూపుట కీపత్రిక తంటాలుపడుచున్నది. 'కెనియాలోని ఆఫ్రికావాసుల జేమమునకు తెల్లవారు బ్రష్టిలట. ఈ బ్రష్టును వారు ఎన్నటికిని విడనాడరట. 'కెనియాలో భారతీయు లిదివరకే విశేషసంఖ్యలతో నున్నారు. అందుచే నిక వారిని రాసీయగూడదు. భారతీయులకు పౌరస్త్వపుహక్కుల నిచ్చినచో వీరు పరిపాలనమునందు పాల్గొనెదరు. ఇందుకు ప్రముఖపత్రిక సమ్మతించదు. ప్రముఖపత్రిక యొక ప్రబలకారణము దెలుపుచున్నది. భారతీయులతో కలుపురు తక్కువకులమువారట. కుల విభేదము నెగురింపటవలయు నని హిందూజాతము నకు తరుచుగ హిత మొసగడి ప్రముఖపత్రిక, తక్కువకులపు భారతీయులకు రాజకీయస్వాతంత్ర్య ముండగూడదని వాదించు తెంత విచిత్రమో కను గొనవచ్చును. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానము భారతీయుల సమానత్వమును ప్రతిపాదించుచున్నది. కాని, దీనిని దక్షిణాఫ్రికా యంగ్లీకరింపలేదు గాన, ఆఫ్రికా కీసూత్రము వర్తింపదట. ఈ సూత్రమును ఇంగ్లండు అంగీకరించియుండినపుడు, దానిని ఆఫ్రికావారిచేగూడ నంగీకరింపజేయుట కేలప్రయత్నింపగూడదు? లండను ప్రముఖపత్రిక ఆఫ్రికా తెల్లవారి నేలమండలింపరాదు? లేనియెడల ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సుయొక్క ప్రయోజన మేముండును? భారతీయులు లేనిపోనియిబ్బందులను గల్పించుకొని గోలచేయవలదని ప్రముఖపత్రిక హిత మొసగుచున్నది. భారతీయులనుభవించెడికష్టములు ప్రముఖపత్రిక కొక లెక్కగ లేవు. సామాన్యజేమముని కలవరించెడి యీ పత్రిక, తెల్లవారి జేమమునుమాత్రమే పాటించుచున్నది. ఆఫ్రికావాసులు భారతీయుల యాజమాన్యము క్రిందకు రాగూడదట. వారిని పరిపాలించుహక్కు తెల్లవారికే యుండవలయు కట. ప్రముఖపత్రిక వ్యాఖ్యానము, పృథ్వి తాడనమువలన దంతభగ్న మయిన సామెత బోలియున్నది.

ఆఫ్రికావాసులపై అధికారమును చలాయించవలయునని భారతీయులు కలలో నయిన గోరుట లేదు. భారతీయులకు హక్కు లొసగుచో, తెల్లవారు ఆఫ్రికావాసులను పరిపాలించుటకు భంగము కలుగునటకన్న స్వార్థపరత్వ దృష్టి వేరొకటుండబోదు. ఉగాండా బిషప్సుగారు ప్రముఖపత్రిక కొక లేఖను వ్రాయుచు, తెల్లవారి యాజమాన్యమును సమర్థించెను. ఈ బిషప్సుగారు క్రైస్తవధర్మమును ఆఫ్రికా వాసులకు బోధించెదరు. వారిని ఆధ్యాత్మికముగ బాగుచేయ దలచిరి. ఆసియావాసుల

పొడ వీరికి గట్టదు. క్రైస్తవమత స్థాపకులు, ఆసియావాసు లని వీరు గ్రహించిరో లేదో తెలియదు. కేవలీకనము క్రిస్తుగాని, వారి శిష్యులుగాని తులననకరించి ఆఫ్రికాకు వెడలుచో, వీరు రాసీయరు గాజోలు! తెల్ల వారుగానివారు నాగరికులు గారు. శహచర్యకు బనికీరారు. ఉగాండా బిషప్సుగారు సామాన్యము నకు ముప్పు దెచ్చుటయగాక, క్రైస్తవధర్మమునుగూడ మలినపరుచుచున్నారు. వీరివాడము నించుక పరిశీలించము. భారతీయులకు వోటు అధికారము నిచ్చుచో, ఆఫ్రికావాసులకు గూడ నీయవలయుకట. ఆఫ్రికావాసుల కిట్టి యధికారమిచ్చుట యపాయకరమట. ఆఫ్రికావాసులపై వీరి కంటటి దడు గలుగుటకు కారణము తెల్లడియగుచున్నది. తెల్లవారి యధికారము కాశ్యతముగ నిలచియుండవలెను. ఆఫ్రికావాసులకు గాని, భారతీయులకుగాని ఎన్నడును స్వాతంత్ర్యపుహక్కులుండగూడదు. నోరుదెరిచి తమ హక్కులను గోతుచున్న భారతీయులను అణగద్రొక్కుటకై, తెల్లవారిపుడు నోరు మెదల్పకయన్న ఆఫ్రికావాసులను జేరదీయుచున్నారు. కాని ఇందువలన ఒక్కలాభము మాత్రము గలుగకపోదు. కొలది కాలములో ఆఫ్రికావాసులు తమ హక్కులను గూర్చి భారతీయులకన్న నెక్కుడు తీవ్రముగ ఆందోళనపలుకమానరు. తెల్లవారి బ్రష్టుసిద్ధాంతము లభుకు కొరగాకజోవును. స్వాతంత్ర్యము నెంత కాలమని యణగద్రొక్కుగలరు? ఆఫ్రికావాసులకు స్వపరిపాలనపుహక్కులులభించునని భారతీయులు సంతసించెదరు గాని వగవరు. ఉగాండా బిషప్సు బోటువారు రటులగాక ఆఫ్రికావాసులపై కపటముగ నభిమానము జూపుచున్నను, వారికి స్వేచ్ఛ గలుగు నమోనని దుఃఖించెదరు.

రాజకీయవిషయములలో ఆఫ్రికావాసులకు స్వేచ్ఛ మెసగుట అసర్థదాయకమట. అనిన తెల్లవారి కసర్థదాయక మని గ్రహించవచ్చును. అందుచే, భారతీయులకు గూడ నెట్టి హక్కుల నొసగగూడదని బిషప్సుగారి వాదము. భారతీయులను ప్రత్యేకపు గూడములలో నుంచువట్టి, న్యాయమని బిషప్సుగారు సమర్థించుచున్నారు. ఆరోగ్య, సాంఘిక, నీతి, మత కారణము లిందుకు గలవట. భారతీయులు మూడువందల సంవత్సరముల నుండియు 'కెనియాలో' నివసించి వర్తకమును జరుపుచున్నటుల వీ రంగీకరించెదరు. భారతీయులు యుద్ధమునకు జేసిన సహాయమును వీరు గుర్తించెదరు. ఆఫ్రికాను జర్మనుల బారినుండి రక్షించినది, హైందవ సైనికులే. కాని, ఇంతమాత్రముచే భారతీయులకు సమానముగ హక్కు నొసగ వీలులేదని వీరి వాదము. 'కెనియా' తెల్లవారి దృష్టి స్వార్థము దాటి వెలువలకు ప్రసరించుటలేదు. సామాన్యమునకు తాము గలిగించుచున్న అపాయమును వారు గ్రహించుటలేదు. మరియొక హేతువును వీరు దెలిపిరి. స్వగృహమునందు స్వపరిపాలనము లేని వారికి, ఇతరచోటుల స్వపరిపాలనము ననుభవించలేరని తిరి యుద్దేశము. భారతీయులను ప్రతిదేశమునందును ఇంత నిర్లక్ష్యము జేయుటకు కారణమేమి? ఇంటవారికి స్వపరిపాలనము లేకుండుటయే ముఖ్యకారణము. ఇంట స్వాతంత్ర్యము లేనివారిని, వెలుపల నారించుట దుర్లభము. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో సభ్యత్వ మొసగియు, అంతర్జాతీయ సమావేశముల కాహ్వానించియు, ఉబ్బించినంత మాత్రమున, హిందూజాతమునకు ఎట్టి సునతయు గలుగలేదు. మీదుమిక్కిలి ఈ యాహ్వానములు పరిహాసమునకు కారణమగుచున్నవి. భారతీయులు ముందుగ స్వపరిపాలనము సంపాదించవలయు నని

ఉగాండా బిషప్సుగారి హేచ్చరికవలన విడితమగుచున్నది. ఇంగ్లండుతోను అధినివేశరాజ్యములలోను ఎంత మొరబెట్టినను లాభముండదు. కక్రిహీనుని ఆదరించువారుండరు. ఆఫ్రికావాసులకు ఆసియా నాగరికము బనికీరారున్న, సాశ్వత్యనాగరిక మెటుల బనికీవచ్చుచో తెలియదు. ఈవాద మొకబూటకము. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మతసహనము లేదనియు, మతసహనము క్రైస్తవ నాగరికపు ఫలితమనియు, ఉగాండా బిషప్సుగారు కనిపెట్టిరి. వీరి వివేకము వర్ణనాతీతము.

క్రైస్తవజాతులు తుర్కీని పీడించుచున్న విధము మతసహనమునకు చిహ్నము గాజాలదు. హిందూజాతమున మొదటినుండియు వివిధమతములును కలసి వర్ధిల్లెనని, ఈ బిషప్సుగారు గ్రహింపవలెను. నేటికని హిందూజాతము అనేక మతములకును, అనేక నాగరికములకును ఆలవాలమై యున్నాడు. హిందువులు జూపెడి మతసహనమును మరియొకరు జూపజాలరు. భారతీయులకు సమానముగ హక్కుల నిచ్చినయెడల, వారు మతసహనమును కనబఱుప రనుట కల్గయనుటకు సందియము లేదు. 'కెనియాలో' తెల్లవారికి బ్రష్టుగలదట. భారతీయులకులేదట. ఈబ్రష్టును తెల్లవారి కెవ్వరు ఒప్పగించిరో తెలియదు. వందలకొలది సంవత్సరములనుండియు నివసించుచు, 'కెనియా'ను ఫలవంతముగావించిన భారతీయులు పౌరులవలె మెలగుట కర్హులు గారా? ఏతీరుననయినను భారతీయులను అణగద్రొక్కుటకు బిషప్సుజోలువా రెన్నియో కుయుక్తుల జెప్పెదరు. ఇట్టివారికి లండను ప్రముఖపత్రిక అండగ నిలచుచున్నది. "బెట్ లుక్" పత్రిక గూడ, తెల్లవారిపై అపూర్వాభిమానము జూపుచున్నది. భారతీయులకోర్కె లీడరుచో, స్పృహ సేనాని తెల్లవారికి తోడ్పడునట. ఇందువలన సామాన్యము విచ్చిన్న మగునట. కాని, భారతీయుల నన్యాయముగ పీడించుచో, సామాన్యము చక్కబడును గాజోలు! భారతీయుల బెడరింపులు నికరకము:లనియు, భారతీయులను బలిమితో నణచి పెట్టవచ్చు ననియు, బెట్ లుక్ భావించుచున్నది. తెల్లవారికి కోపము వచ్చుచో మాత్రము, ఆఫ్రికా సామాన్యమునకు దక్కదట. 'కెనియా'ప్రశ్నవలన, ఒక్క విషయము మాత్రము బైకివచ్చినది. బ్రిటీషు సామాన్యము తెల్లవారిది మాత్రమేనా? అటులగుచో నల్లవారి కందు స్థానము గలదా? ఈ విషయమును ఇంగ్లండు పెంటనే దెలుపవలయును. భారతీయులు బ్రిటీషు సామాన్యములో తలయెత్తుకొని తిరుగుట కవకాశము లేనిచో, వారు అందుండి లాభము లేదు. ఈ సంగతిని ఇంగ్లండు మరుగుపరచి లాభము లేదు. భారతీయులు తమ గమ్యస్థాన మేదియో చక్కగ నాలోచింపవలెను. 'కెనియా'సమస్య మూలముగ, ఈ విషయప్రశ్న పరిష్కార మయిన, తెల్లవారి నిరంకుశచర్యలు కొంత వడి జేశమునకు ఉపయోగకరము లయ్యె ననియే జెప్పవలసి వచ్చును.

క్రస్తుత సమయమున ఇంగ్లండు అవలంబించెడి దృష్టిపథముపై, భావి పరిణామ మంతయు ఆధారపడి యుండును. 'కెనియా' సమస్య ఇంగ్లండును అగ్నిచరిత్రకు లోనుజేయుచున్నది. 'కెనియా' మిషనరీలచర్యల నభిజ్ఞేపించుచు, హైందవ క్రైస్తవ ప్రతినిధులు గావించిన ప్రకటనము నేటిహార్తలలో గనుపించును. ఎవ్వరికయినను అన్యాయముసలుపుట వలన క్రైస్తవమతిము పృథ్విజెందునని భావించుట, దురుద్దేశమని వీరు ఖండితముగ తెలిపిరి. క్రైస్తవమతము నిట్టి దుష్కార్యములను సమర్థించుట కుపయోగించుట తగదని వీరితలంపు. క్రైస్తవమత

ర్యము వేరని వీరు నూచించుచున్నారు. భారతములు ఆవిధినివలసి దెలుపుట, దోషమని వీరు చూపించుచున్నారు. కనియూ సమస్య సామ్రాజ్యమునకు నిజపరీక్ష మెసగుచున్నదని వీరి యుద్దేశము. హిందూదేశ క్రైస్తవ ప్రతినిధుల వాక్యములు కనియూ తెల్లవారికి రుచించునని దోచదు. గని భారతీయులు భీతికెందనక్కరలేదు. పశులము ఆత్మబలమును జయింపలేదు. భారతీయులు సుస్వాతింత్రిములను కాపాడుకొనుటకు, ఆత్మక్రిస్తుపయోగించుచో, తెల్లవారి బెదరింపులకురకు రావు. ఎందరేకమైనను, భారతీయుల సహద్రొక్కుటకు సాధ్యపడదు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము 25 తేదిన బొంబాయిగరమున గూడును. భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించును. కాంగ్రెసునందలి ఇరుకక్షులును బలహిమితులలో సమాధానమున కంగీకరించిరి. ప్రితి 30 తేదీవరకు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనమును వాలంటీరులను సమకూర్చుట కంగీకరించిరి. శాసనసభల ప్రశ్నగూర్చి క్రచారము చేయకుండుట కంగీకరించిరి. ఆ రెండుమాసములలో స్వరాజ్య పక్షమువారు కాంగ్రెసు పక్షమునకు మనస్ఫూర్తిగా తోడ్పడి కృషినివహించుచో గయా కార్యక్రమము పూర్తియయ్యెడిది. అందుకుమారుగ స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వంతకార్యములను పాటించుచు, కాంగ్రెసుపక్షమునకు వలసినటుల తోడ్పడలేదనట ను విడితము. కాంగ్రెసుపక్షమువారికి తోడ్పడుట స్వరాజ్య పక్షము వారి ధర్మమై యుండెను. శాసనోల్లంఘనము నారంభించుచో, కొన్నిలు ప్రవేశమున కవసరముండ దని, స్వరాజ్య పక్షపు నాయకులు దెలుపుచుండిరి. అట్టితరీ, శాసనోల్లంఘనముకొరకు జేసెడి ప్రయత్నములను సఫలము గావించుట వీరి విధియైయుండెనని వేరుగ దెలుప నక్కరలేదు. అట్టివిధిని వీరు నెఱవేర్చరయిరి. గడువు ఎప్పుడు ముగియునా యని వీరు ఆతురము జూపుచుండిరి. గడువు ముగియక మునుచే, కొందరు స్వరాజ్యపక్షవలంబులు శాసనసభల కభ్యర్థులుగ నిలిచిరి. తమ పక్షము నేర్పాటుజేయసాగిరి. శాసనసభల గూర్చి తమ యుద్దేశములను ప్రజలకు దెలుపుచు, సమాధానమున నియమములకు భంగము గలిగించుచుండిరి. మరల అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ గూడి నిర్ణయించువరకయినను ఓపికబట్టక, రెండవపక్షమువారిలో నెట్టి సమాధానము నపేక్షింపవలదని, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు సమరావ్యాసము నంపిరి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ కేవలము బోగూడదని, చిత్తరంజనదాసుగారు తమ పక్షమువారి కొక తాళిదనుపంపి, తమ అధ్యక్షపదవికి రాజీనామాను పంపిరి. కాంగ్రెసును తాము విడనాడమని దెలుపుచున్నను, అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘముతో సంబంధమును వదలుకొనుట, ఎంత పరిహాసాస్పదమో యోచించవచ్చును. కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులతో నీ విషయమై యోచించిన లోపమేమి? వాటిల్లును? అలహాబాదులో కాంగ్రెసుసంఘమువారికా కార్యక్రమము నేర్పరచిరి. ఆ కార్యక్రమమునుగూర్చి బొంబాయిసభలో విచారించుట ఎల్లరధర్మము గాదా? పేరెన్నికగన్న పెద్దలే యిటుల కాంగ్రెసు ధిక్కరించుచుండ, ఇతరుల సంగతి జెప్పనేల? శాసనసభల ప్రశ్నదప్ప, యితర ప్రశ్నలు లేవా? కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందలి, నిర్మాణకార్యక్రమ మాంశములను, స్వరాజ్యపక్షమువారును అంగీకరించియు యుండిరి. వానిని గూర్చి విచారించుట

కయినను కాంగ్రెసుసంఘసభకు బోవలదా? ఏ నలుగురు నాయకులో గూడి సమాధాన సూచనల గూర్చి ఆంతరంగికముగ ముచ్చటించి నంత మాత్రమున సరిపోవునా? వల్లభాయి పటేలు, జమకలాల్ బజాజ్ గార్లు గాజీనూచనలకు సమైక్యతలేదని నిందమోపుచో, అంతకుమున్నో పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి సూచనలను నితాకరించిరిని, రాజేంద్రప్రసాదుగారు దెలుపుచున్నారు. అయినను, సమాధానమును నిర్ణయించుటకు, కాంగ్రెసుసంఘమువారికిమాత్రమే హక్కుగలదు. ఇతరులు ముగ్గురు తమలో తాము సంక్రమించిన ప్రయోజనము లేదు. ఇప్పుడు వెలువడిన సమాధాన సూచనలలో కల్లు, అవసర కాంగ్రెసుసభను గూర్చిన సూచనయే యుక్తముగ దోచుచున్నది. ఆంధ్రులలో చలువురు ముఖ్యులిందు కంగీకరించుచున్నారు. సర్వోంటుపత్రిక గూడ ఇందుకు సానుభూతి జూపుచున్నది. కాంగ్రెసు తీరానములను పునర్విచారించుటకు మరియొక కాంగ్రెసు సభకే హక్కుగలదు. స్థాయిసంఘములు కాంగ్రెసు తీర్మానముల నాచరణలో బెట్టగలవే గాని, వానిని మార్చజాలవు. శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానము నాచరణలోనికి దేకుండ నిలిపియుంచ గూడదా యని యడుగవచ్చును. కాంగ్రెసు సభ్యులలో, నెకపక్షమువారు శాసనసభలలో బ్రవేశించవలయునని నిరంతరాంతరము నలుపుచు, కాంగ్రెసు ఉత్తరువును ఉల్లంఘించుటకు ప్రజలను పురికొల్పుచుండ, ఆ తీర్మానము నామోదించెడి పెక్కురు మారుమాటాడక యుండుటవలన, కాంగ్రెసుగౌరవ మంతరింపదా? ఇదివరకు జయప్రదముగ కొనసాగిన శాసనసభా బహిష్కారము, అజయము గాంచెనని ఒప్పుకొనుట గాదా? శాసనసభాబహిష్కారమే లేనియెడల, శాసనసభలు ప్రజాప్రతినిధిసభలు గావనియు, నిరర్థకములనియు, మితవాదాలు వైతము ఇంతత్వరలో గ్రహించుట కవకాశము గలిగెడిదా? సంస్కరణములమోసము ఇంత త్వరగ బయల్పడుటకు కారణము, శాసనసభా బహిష్కారము గాక మరియేమి? ప్రజలు శాసనసభలను బహిష్కరింపనియెడల, సంస్కరణముల లోతుదెలియక దేశ మింకను మోసపోవుచుండెడిదే. శాసనసభా బహిష్కారమున కఖండ విజయము గలిగెననుటకు సందియము లేదు. నాలుకాంగ్రెసుసభలు వరుసగ నంగీకరించిన బహిష్కార తీర్మానమును, అకారణముగ బోనాడి దానికి తిలోదకము లర్పింపవలయు ననుట, గాంధీమహాత్మునియెడగాని కాంగ్రెసుసభయెడ గాని ప్రజలకు గల భక్తి గానరదు. గయాకాంగ్రెసునకు పేమ్మట ప్రజాభిప్రాయము మారినయెడల, అవసర కాంగ్రెసుసభను జరిపి ఉభయపక్షములవారును దాని నిర్ణయములకు లోబడుట క్రేయస్కరము. కాంగ్రెసు గౌరవమును నిలుపదలచినవారు జేయదగిన కనిస కార్య మిదియే. అవసరసభను జరుపుట మిగుల వ్యయప్రయాస సాధ్యమయినను, దేశక్షేమమును గుర్తించి, ఇక్కార్యము నవలంబించుట మేలు. ఇందువలన, లేనిపోని కలతలును మనస్పర్శలును అణగిపోవును. ఇందుకుమారుగ కాంగ్రెసు తీర్మానమును చూచి చూడన ట్లూరకుండవలయుననుట, కాంగ్రెసు సభ్యులకు గౌరవప్రదము గానరదు. కాని, సర్వోంటుపత్రిక దెలిపినటుల అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభనే దానుపక్షమువారు బహిష్కరించుచో, వారిలో సమాధాన మేటుల గుదురును? అవసర దేశీయ మహాసభను గూర్చి ఒక్కపక్షము వారు మోచించిన ప్రయోజనమేమి? భావిపరిణామము, స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల ప్రస్తుత చర్యవై నాథారపడియుండును. నాయకు లెంత భీమంతు

లయినను, కాంగ్రెసును గౌరవించుట మేలు. జాతీయసంస్థను సేవించుట ధర్మము. ఎట్టి విషమపరిస్థితులం దయినను, ప్రజలు కాంగ్రెసు గౌరవమునకు భంగము వాటిల్లజేయకుండుట గాక!

పై వాక్యము లచ్చుటదిన పిమ్మట, దాసుగారు తమ యుత్తరువును రద్దుజేసికొని రినియు, ఇరుకక్షములవారును సభకు రావీలు గలుగజేసెదరనియు, తెలిసికొనుట కంతయు సంశయించెదము.

ఆంధ్ర స్వరాజ్య పార్టీ

శ్రీయుత వావిళ్ల వేదవేత్తరకాశ్రీ గారు చెంగల్పట్టు జిల్లా ఆరిడలూరునండి ఇటుల వ్రాయుచున్నారు:—ఈ సభమునకు శాశ్వతంగా నన్ను ఎన్నికొనెదలకు దామిత్రులకు కృతజ్ఞతను దెలుపుచు ఈ పదవిని నా కేల నొసంగిలో నాకే తెలియపండున దీని వ్రాయు బూతుకొంటిని.

గయలో నీపార్టీవారు గమకేశ మైస్వరకు కొన్ని వంతులకు వారు ఒడ్డులెడలెడల అందు చేరటకు నా కాటంకము లేదని యొకచీటిని వ్రాసి శాశ్వతమునకే కందిచ్చి సభ ముగియుటకుముందే నేను నాబతు తెల్లించి, అవసరమై యు:—(1) కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమమున కిన్నివిధముల సాయపడుట. అందున ముఖ్యముగ కిద్దరు ప్రచారముకీపార్టీవారు పాటుపడవలయు ననుట. (2) శాసనసభలలో ప్రవేశించిమీదట ఏభవత్వపదవిగాని ముఖ్యముగా ప్రభుత్వ మంత్రిపదవి స్వీకరించక యుండటం, (3) ప్రభుత్వపు టాక్స్ గట్టుట చేయు విడుదల, మర్యాదలలో పాల్గొనకుండటం, మొదలగునవి ఇందు ముఖ్యమైనవి. నాటి మొదట నేటి వరకు నేను అందు నాచీటి కేలాటికదలను రానడమ నీకక్షలో నే నొకను చేరలేదు. శ్రీయుత పి. ఆర్. దాసుగారి నాభావము చక్కగ తెలియును. ఈక్షువై నాకు సానుభూతి కలదను సంగతిని బట్టి నేనందు చేరినావని ఇచ్చటిసాయకులు రిలండుట పొరబాటు. ఎన్నికలలో నాకుంటివాట అభ్యర్థులుగా పాల్గొనకలన కక్షకు బహిష్కరణ గవచ్చునని నాభిప్రాయమై నున్నాము. ఎన్నికలలో వీలైనంత వరకు బ్రాహ్మణత్వమున అభ్యర్థులుగా నుండవలయునని నావత్ము. రాజకీయకర్తలసంఘములో శ్రీ సత్యమూర్తి, రంగస్వామి అయ్యోగారుగార్ల కంటివార్ల కుండు బతుకుబడి వారభ్యర్థులను వోగోల్పొవుదని నేను రిలంచుచున్నాను. ఈవిషయమున నేను శ్రీచిదంబరంజీగారితో సంప్రదింపుచు వారుకూడా ఇదే యభిప్రాయమును బయలుపరిచిరి. సుమారు రెండుమాసములుగా నేను చెన్నపురియందు లేను. స్వరాజ్య పార్టీలో చేరిన పన్నెలాకో కాధికరిగా ఎన్నుకొంటిని కార్యదర్శిగాకీ వ్రాసిన బాబున కిదివరకు బదులు రాలేదు. ఈవిషయమై అభ్యర్థులకు శ్రీ. వి. రామదాసుగారికి కూడ బాబువ్రాసియున్నాను. అనేకులు ఈపార్టీవిషయమై నాకు బాబులు వ్రాయుచున్నారు. నామిత్రులగు శ్రీ పి. ఆర్. దాసు, కేల్కూరు మన్ను నువారికి నాయభిప్రాయము తెలియును. కావున వారికి బాబులు వ్రాయుట అవసరమైనవి కాదని భావించుచున్నాను. వారి చొప్పుటికి దయచేయుచువుడు వారియందు నాకు గల గౌరవభావమును కృతీకరించుటకు నా కేలాటి యటంక ముండదుగాని వారి కక్షలో నే నిప్పుడు చేరలేదనిమాత్రము చెప్పుచున్నాను. నేను చెన్నపురియందు ప్రస్తుతము లేనందున దీనిని వ్రాయుటయందు నైత ములస్య మైనదని విన్నవించుచున్నాను.

బర్మా జాతీయ పాఠశాలలు - ప్రభుత్వవిరాళము ప్రభుత్వమువారి సంకలనలన విరాళములను బర్మాలోని జాతీయపాఠశాలలవారు స్వీకరించు విషయము భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడెను. మొత్తములో జరిగిన బహిరంగ సభలో విరాళముల సంకలనపరచడము తీర్మాన మామోదింపబడెను. మాండలేలో ఒకసభలో విరాళములను స్వీకరింపవలెనను తీర్మాన మామోదింపబడెను. విరాళములను పుచ్చుకొగూడదని 24 పాఠశాలలు తీర్మానించెన ఉత్తమాగారిపక్షము వారు ప్రకటించిరి. మొత్తము 92 పాఠశాలలలో 6 పాఠశాలలుమాత్రమే అటుల తీర్మానించెను. 24 పాఠశాలలను నిజముగా దని ప్రతిపక్షము ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రెస్సు)

జి. శంకరముగార్ల గారు తమనాహ్వాన మ్రోహార్హముగ ముర్తిగ నియమింపబడిరి.

వ్యభిచారనేరము

కాననసభ్యత్వము నెట్లూరు మండలము:—

సైబిరియాను ముందులము పక్షమున మదరాసు కాసనసభకు రాగల
యొన్ని కలహస్తుడు 2వ అభ్యర్థిగా నిల్య నిశ్చయించుకొంటేనే
అని దేశవాద కామచలదారెడ్డిగారు వ్రాయుచున్నారు.

మైలాపూరు ఉత్సవము:—మైలాపూరు వాడ
 వ్యవసాయ భిక్షులలో నోకరును అగు యన్. అనంతరాం లాల్
 తాడు ఈ 15 వతేది రాత్రి 9 గంటలకు మైలాపూరు మాధవ
 పెరమాను సామివాడికి పూలపల్లికి బుడ్డకోస్తాకు గతిపెను.
 తొలుతేడుకొడుగు జరిగెను.

ఉన్నతోన్ దోష్టములందు మార్పులు:—
 సి. డబ్బు. ఇ. శాటనగారు చెంగల్పట్టణజిల్లాకలెక్టరుగ నియ
 మించబడిరి. జి. హెచ్. హిత్ గారు చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టరుగ
 నియమించబడిరి. డిప్యూటీకలెక్టరు సి. చులపతిరావుగారు
 కర్నూలు ప్రెజిడి మాన్యుడిరి

రాజీనామా:—ఆంధ్రరాష్ట్ర కాశీయోగనంధును
 తాను, అఖిలభారత కాశీయోగసంఘములోను, శాస్త్రసమాలను-
 వలమిటోనుచున్నా నని-వసుధ-జెంకట్రామయ్యగారు ఆంధ్ర
 రాష్ట్రీయ-కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శికి తెలిపినటల నుగ్రహ-
 జెంకయ్యగారు వ్రాయుచున్నార.

చెన్నపురిమండల ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ శాఖ —
ఈ కమిటీ పక్షమందు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులును
తాళవశేట వాస్తవ్యులును అరు పాస్టర్ రామకృష్ణయ్య
గారు చాళవశేట, కండియతుశేట, రామపురములలో కాం
గ్రెస్ సభ్యులను చేర్చుటకును తిలకు స్వరాజ్యనిధికి డబ్బు
కలహుచేయుటకును వాలంటీర్లను చేర్చుటకును నియమింపబడి
నారు కాంగ్రెసు ఉద్దేశముభిమానులందరు ప్రతి వ్యక్తి
కాంగ్రెస్ సభ్యులుగా చేరియు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి కక్ష్యను
సారము ఘనమిచ్చియు, వాలంటీర్లుగా చేరియు సర్వక స్వరాజ్య
నిధికి దోహద ప్రాధికులు — x బై రంగయ్యగారును,
కార్యదర్శి,

నుగుణవిలాస సభ కృష్ణలీలలు — నుగుణ
 విలాస సభవాద కృష్ణలీలలు నిష్పటింపము కను చువోచుర
 ముగ ప్రకటించి, సభ్యులకు పాత్రలయితి బాలకృష్ణ వేష
 ధారియగు శ్రీనివాసకాగారి గానాభిషేకములు, అలవాటి
 కృష్ణునిలీల సృరణబో దెచ్చెను కంఠనిపాత్రను ధరించిన
 తిరుమూర్తి కేమగిరిరావుగారు తమ సహాపక్షిభిక్షకును గను
 అదిరి వనుజేసిపాత్రను, రాధాకృష్ణ వాయుడుగారు గను
 తతతో నిర్వహించి యశోదపాత్రను ధరించిన రాయచండ్రయ్య
 గారును, అక్షరపాత్రధారియు, మాపవల మెప్పుండవీరి
 దండనిపాత్రను ధరించిన శ్రీనివాసకాగారు, హస్తనటతో
 సభ్యులను కడుపుబ్బ నవ్వించితి బాటకడవర్షమునందు లోప
 తులు కొన్ని గప్పట్టిను, మొత్తముమీద ప్రదర్శనము రంజక
 ముగ సుండెను

ఒక ఆదేశమును ఇచ్చి — తాము అవధానం పాపము
 ను వీధియందలి కొరవడుకుండును. ప్రదేశమును
 స్వాధీనపరచుకొని అందును నివసించుచు
 కావ్యరచనమును చేర్చుచును. ఇట్లుగా
 ప్రయత్నించుచున్నాడు, ఈ వీధియందు బ్రాహ్మణులనే
 వారు. జేవాలయములకు దూరమునను, నీటి
 కంటే ఎక్కువగా నున్నది. ఇట్లుగా మిగుల
 అభివృద్ధిచేయుచున్నది. కావ్యరచనవారి
 ప్రయత్నముల
 ద్వారా మిగుల
 విజృంభించుచున్నది. కావ్యరచనవారి
 ప్రయత్నముల
 ద్వారా మిగుల
 విజృంభించుచున్నది. కావ్యరచనవారి
 ప్రయత్నముల
 ద్వారా మిగుల
 విజృంభించుచున్నది.

బెజవాడలో 19-వ తేది ఉదయమున జరుగుచు

“అంధరాష్ట్ర” కాంగ్రెసుసంఘ సభ బెజవాడలో యీనెల 18-వ తేదీని జరుగునని యిదివరకు ప్రకటించబడెను గానఁ బరిశ్రమ రంజానుపండుగ దినమని జనాబు ఉమాచలీపాగారు నిన్న (13-వ తేదీ) నాకు తెలిసిరి ఆ కారణమున మహమ్మదీయ సభ్యులు 18-వ తేదీని రాజాలరు. ఈ విషయమున తేను ముందుగా గమనింపక పోయినందులకు మన్నింప వేడుచున్నాను ఈ కారణమున సభ బెజవాడలో 18-వ తేదీని జరుగదు. 19-వ తేదీ ఉదయమున తప్పక జరుగును 18-తేదీనే సభ జరుగుననుకొని ఎవరైన ముందుగా వచ్చినను ఆనాడు పాడ వారికి బసలకు భోజనమునకు పశ్చిమకృష్ణా తీరండుల కాంగ్రెసుసంఘమువారే ఏర్పాటు జేసెదరు. అంధరాష్ట్రమున ముందు జరుగవలసిన పని యీ సభలో నిర్ధారణ కావలెను గాన సభ్యులందరును 19-వ తేదీకి తప్పక రాగోరెదన”ని అయ్యదేవర కాశెట్టెరరావుగారు తెలిపిరి.—(తంతివార్త)

చెన్నపురి నూతనవిశ్వవిద్యాలయము - శారద్య
ధానము - రెవరెండు మెక్సెయిలు గారు రెండు సంవత్సర
లకు వైద్యశాలకుగ నుండుటకు ఆ గీతరించి ప్రభుత్వము
నాకి దెల్పి టుల దెలియుచున్నది

శ్రీరస్తుమనందలి లె, 4 నేక్షణము ఇతర నిబంధనలు
1 న లెడి అచారమునుండి అనిభావించినప్పుడు ఎన్నికలకు
అంధసల జేయుటకును, క్రొత్త పట్టణునిది నేర్పరుండుముల
శిష్యులనుడిచును సహాయము జేయుటకును వైనుచాన్సలరుకు
సాధారణజేయుట కొక అడ్డొరీ బోగ వెంటనే నియమింప
వలెను. మొదటి అరుకలలోను వైనుచాన్సలరుకు సనియెట్క
నుండును.

క్రింద పాటలు, సిండికేటు, అడేమిక్ క్యాబు, ఆపివి
అండ్ కాలేజి క్యాబులు వేన్స్వియను అగ్నమ్మ మధ్యస్థానం
గా పరిశీలించుచున్నాము.

తైముచ్చాసులకు 2500 రూపాయల జీతము ప్రస్తుతమును,
 కాలమునంతను నూతన సంస్థాభివృద్ధికి వినియోగ
 కుపయోగియించుటచేత, ఆయన ఇదిగట్టికిరెయ్యేవ్వనండి
 అను సంబంధము గల మదరాసు ప్రెసిడెంట్ కాలాభిగలం
 మనరితను కదలుకొనవలసివచ్చును.

మహానులః ఉద్వోగనులకు ఇందు —

స్వీడునునులకొండ కు దానుట్టమలలోని ఉద్యోగస్తులకు
 "గడువారికి", ఇండ్లను తియ్యనునూరి, పంచెంచుట
 కంఠు చేర్చునటదెను నూ కుకొట్టుగా పైదాపేట
 ద్దురుదాను తీచు కుకొట్టుగా పైదాపేట
 ఇంటికి రూపుగా 75 కుటుంబులకు ఇండ్లకొరి తే
 టుటల ఆసంఘమువారు నూచించిరి మూడురకముల ఇండ్లు
 తొంతుకును ఆందు 36 యిండ్లు కలకు
 రూపాయల వాడుకు 28 యిండ్లు 25 రూపాయలకు
 ఇయ్యవారును 25 రూపాయల కుదెవానికి పైదెయ్యించును
 కుటుంబములకు ఆదాయముల మిదె టుటకును న్యాయం
 కొను, విక్రయభవములను కుకొట్టుచునులకొండ మార్పు
 కు నూడనుచు నుకొట్టు కుకొట్టు కుకొట్టు కుకొట్టు
 కుకొట్టు 8 లకుకొట్టు ఇండ్లులకు కుకొట్టుకొట్టుకొట్టు ఇండ్లు
 దాపేట స్కీముకుదాను 1 కుకొట్టు కుకొట్టు కుకొట్టు

[illegible]

బెజవాడ మెలవరం హాల్లో

బుధవ రం 16-5-23

శ్రీరామవిలాస-సభ సేనాని -

ప్రతి వరుసయందు
అక్షరములు ప్రదిష్ఠితములు.

అనంత శేషశిఖరు.

ఎగ్జురు పోలీసుకోర్టు

కడవిను కోవారము నుగూర్చు పోలీసుకొర్రులుందు
యల్. ఎ కావియేనుగారు గృభిచారనేరమునకు సంబంధించి
డిస్ట్రిక్టు విచారణ ప్రారంభించిరి కొంబలుమా ఎస్టేటుమానే
జరు అగు డిస్ట్రీగారు భార్యను కింసుగారు తనదీసికొనివచ్చిరి
డిస్ట్రిగారు వీరిపై కేసు తెచ్చిరి ఇతరవివరములు ఈ పత్రిక
యందు ప్రకటింపబడెను

దేవీల్యగాకావి జ్యూలము ప్రచ్ఛకోబడెన. 1915 సంక
శ్వగ్గుడు మే 10 వనీతని తాను వివాహమాడె ననియు కొకంబు
పిలిచింటిలు హాంటిలనుడు తాను తనభార్య పిల్లవగు కింగు
ముగ్గున నూడిదెనియు, పనివైన పట్టెనునను తాను ఇల్లి భార్యను
రక్తుని కొరెననియు, భార్య రాకుండుటచే కొకంబునను వచ్చి
చూడగ కింగుగాకావో తన భార్య-పరికత్తిరాయెనని తెలిసి
వచ్చెనని చెప్పి

కాని మోరారుగోల్లు పోనేజరు ప్రెండుగాడు పోత్యు
మిచ్చుచు పోనేల్లనతి తన పేరు కింకనతి యని చెప్పుకొనె నని
చెప్పిరి

కింగుగారు అద్వైత వ్యవస్థానిన గదియిండు యందుచుండు
మా తుండెనియు, కింగుగారు దివ్యగతి ఒకటే గిల్లిన పండు
కొనుచుండెడిది హాటయయమాని నాను నామి నామి నామి చామి

దీనినిగతి బంధువుడగు ఎ. ఇ. దీనివ్యవహార సాక్ష్యమి
చ్చుచు దీనివ్యవహార కల్లివేరణవల్ల తాను దీనివ్యవహారము
చుటకు కోరఁబడినట్లు తెలిసియు దీనివ్యవహార కింగుగారితో త
చిపోయినది అచట తెలిసికొంటి నియు విచారించు కింగుగారు
దీనివ్యవహార చేతివేలికి నదిపోవు వివాహపు టుంబరమును తయార
ుచేయించిన తెలిసినదనియు సాక్ష్యమిచ్చుచు

దీనిని సాక్షాత్తు పుచ్చుకొనబడిన దైవస్వ పాం
ది కింగ్ గారితో వివాహమాదుటకు తాను ఇట్టినరైనదియు
తాను కింగ్ గారితో వ్యభిచరించలేదనియు చెప్పిరి.

కింగడును విచారించుచుండి దేశిల్లుగారు తనభార్య
యొడల సూరముగ ప్రార్థించు మండేనియు ఈభీకరుని అన్ని
టిని దివిల్లుగతి తనతో చెప్పగ ఇకపుడును గల భర్తవలె ప్రేమను
తెచ్చుకొని ఇండియను పోవుటకు తీర్మానించు కొనినదియు,
దివిల్లుగతి దేవుని పొందగనే ఆమెను వివాహ మాడవలయు

సని తన యోద్యోగమునయు, కొత్తప్రోబుకు వచ్చియుండుటతో
వేరుపేర్లతో వ్యవహారి పబడుట సందేహములకు కారణమగునను
తలపుతో ఇతఁడు భారత్యధ్యక్షులగ వేర్వేరుకొనినయు,
దైత్యులందుటకు మునుపు తనతో సభ్యులందుటకు దీనిల్లనతి
ఎంతమాత్రము ఇవ్వవలెదనియు చెప్పిరి

ఇంతను కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

రంప పితూరి

ప్ర్యానితివృక్షము వసూట

దరిమిలవారై లేమియును తెలియదు పోలీసుగా
పిఠూరిదారులతోఁజను చురుకుగా వెదకుచున్నది నిష్పక్షము
నడచుటలొ (పదలను దొరక మునును తొడ్డుకుఁ జనుకు
ముఖ్యకర్తవ్య మని నానన్యప్రారంభములవారు జానుగా గ్రహించ
గలుగుటకు పారిసలవ భ్రూటివు పోలీసుపన్నును వసూలు
జేయుటలొదీక్షగా పనచేయుటలొని స్థానికాధ్యక్షులు నిత్య
ముందరనితెలియుచున్నది (మదరాసు మెయిలు)

స్వరాజ్యపతాక సంరక్షణము

శాగపూరులో సర్వోదయ గ్రామము

11 వ తేదీని సాయంకాలము తల్పెత్తనమునకు 9 వ తది
తాను ఒక ప్రైయను ఈ టిబిడ్డ గున నూడ నుండు అలీకు
నాకు అనెల్లి కిల ను వదిలివేసి కెల్లి క ఎనిది బుం గుని పై
నాకు గునెలలు 1 రూ. 2 రూ. తాను ఒక నెల విడిఖంబును చేయ
జడెను :

పిరికిపండులు

న హనుమదున్న, శంభాను, విరా, భూకేశ్వులు ఇంకా పును
 వారు కలగారు. నువ్వును పంపి జేసితివి ఇతరులను పును
 కలను తాము సత్యాగ్రహ మొనర్చి విడువ నిమిత్త ము పంపిరి
 తెలిసింది. (అ. ౩వ)

రంగూను, మే 12:—గతదివారమున తీరమున సంధినించి
గొప్పకుపానువలన అధికవృష్టులు కలిగిన భారతదేశ
మునకును బర్మాకును మధ్య కంటివార్తల తీగలకు చాలవృష్టు
కలిగినది. కొన్ని ప్రదేశములందు స్తంభములు చాలదూరము
కొట్టుకొనిపోయినవి. తైటు రైల్వే ప్రాంతమున 16 మైళ్లదూరము
గ్నాము లన్నియు పడిపోయినవి. అపారములకు మదలతో
నిండియున్నది. అందుచే వ్యాపారము సాగుటలేదు. సోమ
వారమున గతములవలన హార్తులు సరిగ నడుచువు. కంటివార్తల
విషయమున బర్మా భారతదేశములకు కంటివార్తలు సంతృప్తి
నొక సారిపోవుటకు గతమున్నవారముల కిదియే ప్రథమము.

విదేశ వార్తలు

లాసేను హత్య

పోలియటు రాయబారిమరణము

పోలియటు వికటలపని అయిఉండవచ్చును

లండన్, మే 11:—రాత్రి 11-15 ప్రాంతమున విలేజ్ లో గానంబడి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—పోలియటు వారోవిస్కిగారి మరణమున నెంచు దౌర్జన్యమునకు గడంగవరనియు, అదేపనిగ నిర్దాక్షిణ్యముగ కనబడిన వారి నందరిని జంపక మానవనియు 1918 సంవత్సరములో వలొ దక్కినవారిని జంపినపుడు ఎంతభీకరముగ నందెనో ఇప్పుడు గూడ అంత భీకరముగ నుండక మానవని రషియనులు లెలంచుచున్నారు.

పోలియటువద్ద ముఖ్య వారోవిస్కిగారు ఎంతయు పొలుబడిరి. పోలియటు విప్లవమునకు పూర్వమే ఈతడు నుకొనెడిగానిన అదొకనాయకుడను పేరును బడెను. ఇప్పుడు జరిగిన దెనుగుద ముఖ్యమగు రాజ్యాంగ నిరసనములలో ప్రధానపురుషుడుగ పరిగణింప జరుచుండిరి. ఈ విద్యార్థివరకుండే ఇతడు విప్లవద్యమములతో పోకము కలగజేసికొనుచుండెడివాడు. 1894 లో ఇతనిని మాస్కోనుండి వెదలగొట్టిరి. కర్మాగారములందు కనిపేయు పని వాంఛించు ప్రజలొకరు ఈతడు రషియాకేగెను. ఇతనికి విదేశ భాషలు తెలియుటచే విదేశములలో పోలియటుల తరపున రాయబారిగ నియమింపబడెను.

లాసేనులోనున్న ప్రైవ్యుప్రతిక విలేజ్ లో ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు.

వారోవిస్కిగారికి తగిన రక్షణము లేదని రషియనులు ఆక్షేపించు చాలవారములవరకు లాసేను వారోవిస్కిగారిని కాపాడితిమనియు ఆయన రక్షణ అవసరము లేదని నిరాకరించినను కాపాడి తనవార తీసివేసితిమనియు, వారోవిస్కిగారిని సభకు రానియ నంగీకరించలేదనియు మామూలు క్యూకేకలెనే ప్రవర్తించుచుండె పనియు స్విసుపోలిను వారు తెలియజేసిరి.

కన్రాదీ పట్టుపూర్వోత్తరములు

వారోవిస్కిని జంపిన కన్రాదీగారి స్నేహితు డిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—ఇతని తండ్రియు పినతండ్రియు పెట్టాగేడు లో పెద్ద 'వోకలెలు' ప్యాక్టరీలను స్థాపించి వ్యాపారము చేయుచుండిరి. యధార్థములలో రషియను ప్రైవ్యులలో జేరి పోతదనని తెలియజేయ రషియను ప్రభుత్వమువారికి సన్నిహితులందు ప్రజలలో శాశ్వతముచే అంగీకరించలేదు. జూరుగాదు ప్రత్యేకముగ ప్రయోయము కలగజేసి కొన్నిసేపకు ఇతనికి ప్రైవ్యులలో కమీషను ఇయ్యబడెను. ఇతని తండ్రియు పినతండ్రియు అందరికంటె గొప్ప వ్యాపారులను కారణముచే పోలియటు విప్లవము జరిగిన వెంటనే బందీలుగ జేయబడిరి. చాలమాసములవరకు పెటెసాలయందుంచి తుదకు వీరిని గాల్పించి ఆస్తిని స్వాధీనము చేసికొనిరి.

బిటనువై నేరము

లండన్ మే 12:—ఉదయం 12-5. ప్రైవ్యుప్రతికవిలేజ్ లో బెర్లినునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—బ్రిటిషువారు సోవియటులు తమకు ప్రతిపాలముగ ప్రచారమును సల్పుచున్నారని భయపెట్టుటచే ఈ యభివ్యక్తిని వారోవిస్కిగారిని జంపిరి రషియను రాయబారి యుచున్నాడు. బ్రిటిషువారి బిటనిచే స్విగ్గు ప్రభుత్వమువారు రషియను ప్రతిధిని కాపాడలేదనిరి. క్యూకేకలెపు ఇప్పుడు పోలియటులకు దయ్యమువలె కనపించుచున్నాడు. కర్వన్ ప్రభువు పేరుపెట్టిన పోలియటు వికట భయకమచున్నాడు.

ఇస్తితు గారి విచారము

లాసేను, మే 12:—నేటిసభయందు వారోవిస్కిగారి శాశ్వతగూర్చి ప్రతిపక్ష జరుగజేతము. లాసేనుసభ జరుగుచున్న వారోవిస్కిగారితో కాసెంతయు అత్యంతప్రేమతో స్నేహభావముతో ముడిపడినయు అయిన చాల ను జలసంపన్నుడనియు అట్టి మిత్రునిమరణమునకు కాసెంతయు భగచుచున్నాడననియు ఇస్తితుగారు ప్రకటించిరి. మనకు స్నేహముగ నున్న రషియను ప్రతినిధి మరణము చాలసంతాపకరముగ నున్నదనిరి.

ఓబ్రియన్ ప్రవాసము

వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యభంగము

లండన్, మే 9:—సాయంకాలం 6-50:—అట్ల ఓబ్రియనునిచారమున (క్రొత్తమిమాంసనల్నియో బయలుజేరు ననుచున్నాడు. ఒకవ్యక్తిస్వాతంత్ర్య విషయము గాక సామాజ్యప్రభుత్వమునకును, వివిధస్థితిలు ప్రభుత్వసంబంధములను గూర్చి గొప్పసందేహము తేర్చడగల వనుచున్నాడు. పార్లమెంటువారు అత్యాచారతో అప్పీలుకోర్టువారి తీర్పుకై వేచియున్నాడు.

జుగ్గురు న్యాయమూర్తులను ఓబ్రియనుగారిపై దేశీయ కార్యదర్శికి ఎంతమాత్రము అధికారములేదని విశేషించిరి. అట్టి తరి ఓబ్రియనుగారిని ఇంగ్లాండునుండి తప్పించి ఇతర ప్రదేశములకు ప్రవాసమున కంపుట కధికారము లేదనిరి. ఓబ్రియనుగారు ముఖ్యముగా అధికారియజ్ఞులలో నుండెను. అతని మీద దేశీయ కార్యదర్శికి ఎట్టియధికారము లేదనిరి.

దేశీయ కార్యదర్శి ఓబ్రియనుగారిని అధికారములయందు బట్టుట అంతయు బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో స్థిరమునకు చేసికొన్న ఒడంబడిక ప్రకారమేదనియున్నది. కాని ఈ ఒడంబడిక చెల్లదు.

ఈ విషయము అంతయు అచిదినుండి కార్యదర్శివార ప్రభుత్వమునకు న్యాయస్థానమువారు కానులు గారనియు స్వతంత్రముగ ప్రవర్తించు అచారమున్నదనియు ఇంగ్లాండులో వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమున ఇంగ్లీషుభావనము మన్నించుటయు విశేషమునున్నది. దేశీయ కార్యదర్శిగనుక ఓబ్రియనుగారిని తదలనిచో అతడును ఆతనితో పనిచేయు ఉద్యోగులందరను ఉగ్రమగు విరులకు పాత్రులగుదురని అనుకొనుచున్నారు.

ప్రభుత్వవర్తమువారు కొందరున్యాయమూర్తు లిట్టితీర్పును జేసెదనని ఎరుగుదురు. అందుచేతనే బోర్లాగారు సెలవుమీద పోయెదరని తెలిసికొన్నట్టునడియు మంత్రులందరను చాల విచారముతో నుండిరి. (సిల్వన్ ప్రైవ్యు తంతి)

బవేరియా పరిస్థితులు

ప్రభుత్వ కఠినచర్యలు

లండన్, మే 12:—ఉదయం 21-5. ప్రైవ్యుప్రతికవిలేజ్ లో బెర్లినునుండి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—బవేరియాలో జరిగినంగభలు జరుగుటకు వీలు లేదు. ప్రభుత్వాధికారకరి కలనము లేకుండ వార్తాపత్రికలు ప్రకటింపబడుటకు వీలులేదు. ప్రభుత్వమును ఆక్షేపించి విమర్శించువారు పెటెసాల కంపకుడు జుక. జర్మను రాష్ట్రము శాశ్వతమింపుకొనుచున్న విశేషములకు జర్మనీగుట్టును తెలియజేసినవారిని యాజ్ఞము బంధిభాగా లో నుంచుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికార మియ్యబడినది.

బ్రిటిషువర్తకము

ఎగుమతు లభివృద్ధి గాంచుట

లండన్, మే 11:—ఏప్రిల్వర్తకపు లెక్కలనుజూడ బ్రిటిషు ఎగుమతులు 82871000 పౌనుల మొత్తమువరకు జరిగెను. 86417000 పౌనులవరకు దిగుమతులు జరిగెను. మార్చిలెక్కలతో పోల్చిమాడ ఎగుమతులలో 195000 పౌనులు ఎక్కువయు దిగుమతులలో 8600000 పౌనులు తక్కువయు వచ్చెనని తెలియుచున్నది.

సారులోయ

రూరుసమస్యతో సంబంధము లేదు

లండన్, మే 11:—న్నటి కామన్సుసభలో రాబర్ట్ సిస్టుప్రభువు రూరు విషయమును చర్చించుచు, రూరులో భరాసులు అవలంబించినవైఖరి లామా వారితో కలిసి పనిచేయుటకు వీలులేకున్నదని తమ విచారమును తెలిపిరి. ఈ విషయమును జాతిమిత్రుల పరిష్కరించకలె నని అంగీకరించిరి. కాని ముఖ్యవిషయము సారులోయను గూర్చి చర్చించిరి. వీరికిని రూరునకు సంబంధము లేదు. రూరుపై ప్రత్యేకముగా ప్రాంతం బెర్లియను పాలనములో నున్నది. సారులోయ బారి సమితిపాలనములో నున్నది. అందుచే రెంటికిని సంబంధము లేదనిరి.

కెనియా సమస్య

బ్రిటిషు వత్తికాభిప్రాయములు

కెనియా భారతీయులకుటను ప్రభుత్వమువారు విన్నవో అభిశాను బ్రిటిషు సామాజ్యము కోల్పోవుననియు భారతదేశమును పాలించవలె నన్న నిష్ఠయునుగ జరిగక తరచేయవలెననియు భారతీయులు ఉత్తరదేశంపులేగాని ఏమియు చేయలేరనియు భారతీయులనే నమ్మి ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమును జేసికెని సామాజ్యము విచ్ఛిన్న మగుననియు బెల్ట్ లుక్ పత్రిక వాదించుచున్నది.

సామాజ్యలాభమును, శ్రేయమును లామే గాపాడువారమని శ్రేయములు జెప్పుటచే వీరు ముప్పును తెచ్చిపెట్టుచున్నవారగుచున్నారు. వీరి కోర్కెలను ప్రభుత్వమువారి దేర్చుకెని సామాజ్యము విచ్ఛిన్న మగుననియు కృతవేదములు తృప్తికరముగ పరిష్కారము గావలెనన్న సమాఖ్యాన ముండవలెననియు ఈవిషయమై భారతీయులు తార్కాణముగ నున్నా తనియు న్యాయమగు రాజీ భారతీయులు సిద్ధపడుచో కృతవేదము తృప్తికరముగ పరిష్కారమగుననియు ఇంతవరకు అధికవేళకార్యాలయమువారు వికలదృష్టితో ప్రవర్తించిననియు నేమనవత్రిక నుడువుచున్నది.

20000000 పౌనుల క్రొత్తఇండియాప్రభుత్వమునుజూడక 90-వో న ఎవరో ఇచ్చుటకు అంగీకరించినది తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషునాక్, 'నాకిడెబ' బ్రిటిషునాకుల పదవలను కషియనులు పట్టుకొనకుండ కాపాడుటకై ముర్రానమ్ము కేగిరి.

కొలహాతూరు సంస్థానమునకు జెందిన కొన్ని భూములను గూర్చి బొంబాయి ప్రాంతమువారు నమ్మకం సెటిల్మెంటు అట్ల ప్రకారము మహారాజాగారి క్రతిపాలముగ తీర్పు జెప్ప ఆయన అతిక్రమ జెల్లదగదని క్రికెట్టునిలబడు అపీలు జేసిరి.

20000000 డోలరులు విలువగల వత్తెములను క్షిప్రేటు ప్రభుత్వమువారును డివెలరాగారును తమకు జెందినదని తెలియజేసిరి. ఈవత్తెములు క్షిప్రేటుప్రభుత్వమువారివో, డివెలరాగారివో లేవనరకు యునైటెడ్ క్షిప్రేటు ప్రభుత్వమువారు వశపరుచుకొని యునైటెడ్ క్షిప్రేటుప్రభుత్వములకు మార్చవలెనని నుగ్రహింపువారు తీర్మానించిరి.

పోలియటు ఏజెంటు

మోకతు ఉస్మానీగారి అరెస్టువివరములు

ఇతడు హిందూదేశమునం దంతటను సంచారము చేయుచు అచటచట చిన్నచిన్న సంఘముల నేర్పరుచుచు బోల్షివిక్కుల పద్ధతులనుగూర్చి ప్రచారము చేయుచున్నాడు. 9 కజేవీని యితడు కానుభూత చేసినప్పటికి అతని నబలు బాతీయచునామ్మదీయ పాతకాల లో ఆరెస్టు చేసిరి. వారంటు పెటెసాలనుండి వంపబడెను. ఇతడు కొంతకాలమునుండి అపాతకాలలో పనిచేయుచున్నాడు. అతనిని అరెస్టుచేసిన పిమ్మట అతని యింటియందును, అతని స్నేహితుని యింటిలోను కజోరాభా కార్యాలయమునను చాల బోల్షివిక్కుగ్రంథములు కరపత్రములు చూస్తూ గునది దొరకెను. హిందూదేశమునం దితడును యితని మిత్రులును బోల్షివిక్కుల పద్ధతులనుగూర్చి ప్రచారము చేయవలసిన విధానమునుగూర్చి బోల్షివిక్కునాయకులమీద యితనికి ఉత్తరప్రభుత్వత్తరములు తరుచుగా జరుగుచునేయున్నవి. బోల్షివిక్కు లితనికి భిషముగూడ వంపుచున్నారని స్పష్టమైనది. 12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఉస్మానీగారిని కామన్సునుండి వెనువెంట పంపిరి. వెనువెంటలో విచారణజరుగును (అ.పె.సు.)

సామాజ్యసమావేశములు

భారతదేశము పాల్గొనుట

కొచ్చా మే 12:—భారతప్రభుత్వమువారి, సామాజ్యసమావేశమునందును, ఆర్థికసమావేశమునందును గూడ ప్రాతినిధ్యముండుననియు, ఇదివరకే ఆహ్వానపత్రముల చేరెననియు తెలియుచున్నది. ఈసమావేశములందు భారతదేశము పాల్గొనుటకుగూర్చి తిరిగి ఆలోచింపవలెనని కొన్ని అంగప్రతికలు వ్యాపింపజేసినవదంతయు అసత్యమని దెలియజగును.

సమకాలికాభిప్రాయములు

స్వరాజ్యవాదులు

శాసనసభలను వశపరచుకొనుట యననేమి? వీనిని వశపరచుకొనవలసిన దెవరు? ఎన్నికలకు పిమ్మట, వీరవలంబించవలసిన కార్యక్రమ మెట్టిది? ఈ యంత్రములనుగూర్చి దానుగారుగాని నైపుణ్యముగూర్చి విస్తృతపరిచయముండలేదు. వంగదేశములో ౧౯ అమత్యముఖ్యులతో గలనీ పనిచేయుటకు దానుగా రంగీకరించినట్లు తెలియచున్నది. బాంబాయిలో జయభాగ్యుగారు సభారాజ్యనాథులతో గలసి పనిచేయుట కొత్తకొనిరి. ఈలోకాలము వెనుకనున్న నీతి యేమో మాకర్థమగుటలేదు. శాసనసభలను భగ్నపరచుటకే ఎన్నికలకు నిలువబడెదమని ఒకమాత్రం చెప్పెదరు. మదిResponsive Co-operation అని ఇంకొకమాత్రం చెప్పెదరు. ఇంతకంటే మిక్కిలి వలంబించుచున్న ఒకటికీ, ఇకపై డి స్వరాజ్యపార్టీ వారలంబించబోవు పద్ధతికిని భేదమెక్కడ? ఈయెన్నికలలో వీరు త్రిమలయోధులని అనుకొందము. పిమ్మట వీరు సభ్యులు తీసికొనవలసిన ప్రమాణమును స్వీకరించెదరా? ఇది తెలియలేదు. వీరధికంభ్యావలైసప్యకు, సహజముగ మంత్రపదవులు వీరికే లభించవలసియుండును. ఆపైన వీరు మంత్రత్వము స్వీకరించెదరా? ఇది తెలియలేదు. కానన సభలలో స్వరాజ్యసమన్వయ సామ్రాజ్యముగల కేమైన పిలుపు యెడల, ఆయనకాశము సామ్రాజ్యసభలలో లేదననంగతి నిర్వివాదాకము. దానుగారు స్వరాజ్య“అల్లిమేటు”ను సామ్రాజ్యశాసనసభలో నిచ్చెదరనియే యనుకొనదము. అంతవరకు స్థానిక సభ్యులకర్తవ్యమేమి? స్థానికపరిపాలనను సాగించుచుండవలసినదేనా? ఇది మూడవ ప్రశ్న. దానుగారు తమ “అల్లిమేటు”నకు ఎంతకాలవరకు నిచ్చెదరు? దానికి సమాధాన మియ్యవలసినది బ్రిటిషు పార్లమెంటు కాని ఇండియావర్మ మెంటుకాదు. బ్రిటిషు పార్లమెంటు వారి సమాధానము వచ్చుచున్న సామ్రాజ్యశాసనసభ్యుల మీది చేయుచుండురా? గవర్నమెంటుకు తోడ్పడుచుండురా? లేక ప్రతిఘటించుచుండురా? ఇది నాల్గవ ప్రశ్న. పార్లమెంటువారి సమాధానము సంతృప్తికరముగ లేనియెడల శాసనసభ్యుల కిర్తవ్యమేమి? రాజీనామా? లేక సర్వవిధముల ప్రతిఘటన? లేక అన్యమొకదా Responsive Co-operation? ఇది యెడవ ప్రశ్న.

ఈఅయిదుప్రశ్నలకు స్వరాజ్యపార్టీ ప్రమాణము భిన్నవిధములగ సమాధానము నొసగుచున్నాడు. మహాశాస్త్రులు మంత్రపదవులను స్వీకరించెద మనుచున్నాడు. దానుగారు తోడ్పడుచున్నాడు. గవర్నమెంటువారి మంచినీరు తోడ్పడుచు ఇట్లెవనికే నిరోధించెదమని ఆయాకరు సభారాజ్యగార్లను చూపుచున్నాడు. గవర్నమెంటువారు స్వరాజ్యమునకు సమ్మతించినయెడల మంచి చేయుట అనుచున్నాడతే ప్రతిఘటించెదమని దానుగారు ప్రకటించుచున్నాడు. ఈయంతయుల నెప్పుడు నిర్ణయించెదరని ప్రశ్నించినచో, ఆసందర్భములను బట్టి వోటర్లయొద్ద “మ్యాండేటు” ను తీసికొనెదమని చెప్పుచును. ఈసందర్భములన్నియు నెంత సమంజసములగు నున్నవో యోచింపుడు. స్వరాజ్యపార్టీలో నొక్కనీతి, ఒక్కమతి, ఒక్కగతి, ఒక్కరితి, యున్నట్లు గన్పట్టును. మనీషానీ నేతేడికాయచేసిన లాభమేమి? ఎన్నికలకు పిమ్మట నొకరు రాయొచ్చెదమని, ఒకరియ్యవని ఒకరు మంత్రపదవికి ఇంకొకరు ప్రెసిడెంటు పదవికి వెనుగులాడు చుండురా? “ఎన్నికలలోనే వోటర్ల మ్యాండేటు” కృత్యమగునని ఎన్నికలు జరిగినపిమ్మట “మ్యాండేటు” నిర్ణయించుటెట్లు? అప్పుడు సభ్యులెల్లరు రాజీనామాయెచ్చి, తిరిగి ఎన్నికలకు నిలువబడెదరా అమాట నిప్పుడె. నువ్వెప్పుడు తెప్పరు? వోటర్లవివేకులు కాదు. వారు సభ్యులను బలిపిండుచున్నాడు. మికర్తవ్యమేమిట సరిగ్గా తెలియనప్పుడు స్వప్రముగ నిరూపించుకొనవలసి మేమెందుకు మిట వోట్లయ్యకలెనని ప్రశ్నించిన జవాబేమి? (కృష్ణానతిక)

లూరు ఫిర్యాసభ

18-5-38 న తేదీన మధ్యాహ్నం 4 గంటలకు అంగలూరు శ్రీరామీయ వర్తమానసభవనమున అంగలూరు ఫిర్యాసభ జరుపబడును. తూర్పుకృష్ణాజిల్లా సంఘమున కెన్నుకొనవలసిన 5 గురు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనబడును. శాసన ఫిర్యాసాని గ్రామకాంగ్రెసుసంఘసభ్యులెల్లరు తప్పక దయచేతువలెనని ప్రార్థించుచున్నాను. —ఎల్.ఎస్. నారాయణరావు.

అసహాయోద్యమము శాసనసభలు

(సర్వేంబువత్రిక)

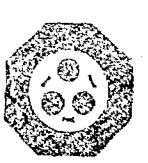
చక్కగ పరిశీలించి చూచిన ఆత్మనిశాన ప్రారంభమే అసహాయోద్యమ మనియు, మనదాస్యత్వమును శాశ్వతము చేయుప్రయత్నములందు తోడ్పడకూడదని యత్నావహముట, ఈదాస్యత్వమునకు కారణమగు అత్యధిక పార్లమెంటుల యోజనను పట్టుదల ఇచ్చియే అసహాయోద్యమమని చెప్పవలసియున్నది. కనక ప్రస్తుతము భారతదేశమునందు ప్రబలియున్న పరిస్థితుల నాత్యేపించుటయు, ఈ పరిస్థితుల నంతమొందించుటకై ప్రయత్నములు నడుపుటయు అసహాయోద్యమ మనినను. మన ఈ దుర్భేద సూత్రము కారణము అన్నవి. జనలను బానిసల నొనర్చుచు మన పౌరుషమును తీసికొనిపోయి ప్రభుత్వవిధాన మొకటి. ఈ విధానములలో బడినవాడు, లూరిపోయి వారు ఈ విధానములకు తోడ్పడుచుండుట చెప్పదగి, ఇట్లు ఈ విధానములకు లొనై మనము దాస్యత్వ మనుభవింపచున్నామని గ్రహించుటకుండుట మూడవది, ఈ దాస్యత్వము నంతమొందించుటకు తగు విధమున ప్రయత్నింపకుండుట ప్రయత్నింపకూడకుండుట, మరియొకటి. ఈ దుర్భేదము ప్రచురముగ పెరుగుచునే యున్నది. మన లోకములకులన మన బంధములు బలపడుచున్నవి. నిర్విరుద్ధ మగుచున్నాము. ప్రత్యేకముగ మనలను బానిసలుగ చేయుచున్నట్టియు, అప్రత్యేకముగ మన విశిష్టతను ఛేదించుచున్నట్టి ఈ విధానమును అంత మొందించుటకు భారతీయులందరు దృఢాంకములై గట్టిప్రయత్నములు గానించవలెను. ప్రభుత్వమువారికిని ప్రభుత్వ విధానములకును తోడ్పడుట సంపూర్ణముగ అంతమొందవలెను. ప్రస్తుతము ప్రబలియున్న విచిత్ర పరిస్థితుల యెడల, వనమోగి అయిదువేల సంపూర్ణముగ ప్రకటించవలయుననినను, మనదాస్యము చక్కగ గుర్తెరిగి ప్రకటించవలెనను, మన అవమానకరమగు దేశమనమే కారణముగ నుండకూడదని పట్టుకలగలవారమైనను, మనము ప్రారంభించిన ఈ ఉద్యమములకు విజయము ప్రామాణ్యము ఏర్పడవలయునని నను, మనము ప్రభుత్వవిధానమునందే ఇమిడియున్న అనుభూతి సాధనముల నుపయోగించుకొనకుండుట అవసరము. మనము ఏ విధానమును అంతమొందింప యత్నించు చున్నామో ఆవిధానము ననుసరించుట ఏర్పడిన సాధనముల నుపయోగించిన మన ప్రయత్నములకు మనమే ఘోరముల గల్గించుకొనినవారమయ్యెదము. ఏలననిన ఈ ప్రభుత్వవిధాన వండుడియే దీనిని చక్కజేయగలమనిగాని అంతకంతవరకునని కాని యజువులేము గలిగినచో, ఈ విధానము నిన్నుయో జనమును వాడమనకు అర్హముడను. మనసభ్యులమును మన ప్రకటనమును మన ఉద్దేశములకు కృత్రిమముగనుండును. ఇదేవిధమున అసహాయోద్యమము విజయము గాంచవలయుననినను, ఈవిధానమునకు మనము లూరిపోవుటకు ఎట్టిఅవకాశము నుండకూడదనినను, సహజ సంప్రదాయముల ననుసరించి మన జాతి అంత బృధి చెంది ప్రత్యేకకృత్రిమ మేర్పడవలయుననినను, ఇతరులచే సృష్టింపబడిన అనానుభూతిలకు సాధనముల నుపయోగించుటకులన ఎట్టిలాభముండదుగాని వివాద మేర్పడును. ప్రభుత్వ విధానమును అంతమొందించుటకు అసహాయోద్యమమే సాధనమని మనము ప్రధమమున కొన్ని కారణముల తెలిపి యుంటిమి. మరిల నిపుడు ప్రభుత్వవిధానములకు లొనై ప్రకటించుటచే ఆవాదము లొక భూయస్య మైనదని మనమే ప్రకటించుకొనిన వారమయ్యెదము.

అసహాయోద్యమము భర్తూత్రములతో కూడియున్నది. కావుననే భర్తూత్రమును ఈ ఉద్యమమును ప్రపంచమునందలి రాజకీయప్రవీణులు ప్రశంసించియున్నారు. ఈభర్తూత్రమును గౌరవింపక అసహాయుని శాసనసభల ఎన్నికలయందు పాలుకొనిన తనకును తన ఉద్యమమునకునుగల ప్రతిష్ఠ, బౌత్తిప్రతిష్ఠ తీసికొనిపోయి యగును. విచిత్ర నిరంకుశాధికారము ను వారి చేతుల్లోపడిన సాధనముల నుపయోగించుట భారతదేశపు సహజసహజసాంప్రదాయములను నిడనాడుట యగును. పలుకులమును భౌతికబలమును, ఆత్మనిశాసనముచేతను బాధానభయముచేతను నిగ్రహింపవచ్చును మూలన జాగృత నూతనముల నిరాకరించుట యగును. భర్తూత్రములను గుర్తెరుగకుండున అసహాయోద్యమమునకు గల అసహాయమును బౌత్తిప్రతిష్ఠము పట్టుకొని తీసికొనునని వేరుగ చెప్పట అవసరము. అసహాయోద్యమముపట్ల ప్రజాసామాన్యమునకు గల ఆదరణ గౌరవము నశించును. ఈవిధమున అసహాయోద్యమమును భంగపరచునట్లు ఉద్యమములనుసామ్రాజ్యములకు వికర్షణగ స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రయత్నింప సానుసించుచున్నారు. ఇతరులు కూడ అట్లే చేయుటయు నని హిత మొసగుచున్నారు.

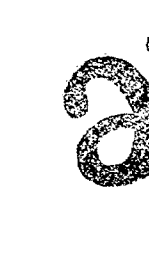

శాసనసభలను స్వాధీనపరచుకొని ప్రభుత్వనిర్వహణమునకు ప్రబలియగు అటంకములను కలుగజేసి ప్రభుత్వమునీరస మగునట్లుగర్భ స్వరాజ్యస్థాపనమునకు తోడ్పడెదమని ఈపక్షమువారు చెప్పుచున్నారు. శాసనసభలయొక్కయు నియోజకవర్గములయొక్కయు నిర్మాణము ననుసరించియు, సంస్కరణలయు ననుసరించి ఏర్పడుపట్టిక నిబంధనల ననుసరించియు, ఈ ప్రయత్నములు విజయములగునని యాధిగమ్యములము. కాననసభలందు ఈపక్షమునకు చేరినవారే అధికసంఖ్యాకులుగ నుండెదరని నమ్ముటకు విజయము. శాసనసభ ఎన్నికలలో ఈ పక్షమువారే అధికసంఖ్యాకులుగ ఎన్నుకొనబడిన ప్రభుత్వమువారికి వీలొకటికారము సర్వోక్తము అధికారము ఉండుటచే వీరి ప్రయత్నముల కలన లాభము కలుగునాయని నశించింపవలసియున్నది. ప్రజలకు గల ఈనీరసములను తొలగించుట స్వరాజ్యపక్షమువారి బాధ్యత. ఎన్నికల నయమున తీరమగు ప్రచారము ఆంధ్రాదేశ సభలకుచే గ్రామాంతరవాస్తవ్యులకు రాజకీయవిషయములందు ఉత్సాహము కలుగజేయవచ్చునని ఈపక్షమువారు సానుసించుచున్నారు. కాని ఎన్నికలకలన, ఎన్నికలపిమ్మట జరుగగల కార్యములను, ఎట్టిలాభముండదనియూ మీదమిక్కిలి నష్టమేర్పడుననియూ స్పష్టముగ తెలిసినప్పుడు విజయగల కాలమును భజనము, ఉత్సాహమును, ఎన్నికల ఆంధ్రాదేశమునకు వీలయ్యెనియోగ మునర్పదలెనో తెలియకున్నది. ఇంకను లాభకరములగు మార్గములనంక పోకలబ్ధిపైని త్రిప్పి దేశమునందలి కేంద్రములను కేంద్రీకరించి పనిచేయరాదో తెలియకున్నది. దేశమునందు ఉత్సాహములేదని చెప్పుచుచున్నో. ఇట్టి సమయములందు ఉత్సాహమును పురికొల్పి ఉత్సాహమును దుర్వినియోగ మొనర్చి భృతపరచుట యొక్కమా అని ప్రశ్నించుచున్నారు.

ఆంధ్రగ్రంథ తత్వాకరము

ఈ పేరున కృష్ణాజిల్లా గుడివాడలో నొకగ్రంథమాలను స్థాపించితిమి. ఇందు సంకల్పనములకు నాలుగుగ్రంథములు ఆంధ్రసారస్వతమున కత్యాకర్యమగునవి ప్రకటింపబడును. భాషాభిమాను లెల్లరు మాగ్రంథమాలకు పోషకులుగను చందాదారులుగను ఉండి మాయోద్యమములకు చేయూత నొసగుదురాగా! వివరములు గోరవారు మాకు వ్రాసి తెలిసికొనవలయును. మాగ్రంథమాలలోని ప్రథమకర్తయు దుర్గాదాసు వికయమునకు నిద్రముగ నున్నది. వెల చందాదారులకు రు 1 ఇతరులకు రు 1.4-0

అలహాబాదు, నరముల బంహినము

మొదలగు వారికి.

Deschiens' syrup

విశేషము ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణనిచ్చును, 30,000 వైద్యులుపట్టకొనియున్నాను. దోషిప్రభు, పోషక, ఆను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కును.

జూబులు

బెజవాడ తాలూకా ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ

స్కూల్ మానేజర్ల సమావేశము

30-4-23 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు కంకిపాడు సత్రములో బెజవాడ తాలూకా, ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూల్ మానేజర్ల సమావేశము తాలూకా సంఘమును ఏర్పాటు చేసికొని ఈ సంఘము ఏర్పాటు జిల్లా సంఘమునకు 1. కొ. వేంకటరమణయ్యగారు పోలిక పొందారు. 2. తోటకూర కోటయ్యగారు. తాడికొండ పొందారు. 3. చిగురుపాటి వెంకటరత్నం గారు పెదవల్లిపాక పొందారు. సైట్ స్కూల్ మానేజర్ల మొదలుగా ఎన్నుకొనడమయ్యింది.

కృష్ణాజిల్లాలోని తక్కిన తాలూకాల స్కూల్ మానేజర్ల సమావేశము 15.5-23 తేదీలోగా మొదలైన ఎన్నుకొని తెలియపరచి, యాసెలాఖరులోను ఇరుగుబోలు జిల్లా సంఘసమావేశమున తోడ్పడెదమని ప్రార్థించుచున్నాను.

కొ. వేంకటరమణయ్య-కార్యదర్శి,

బె. తా. ఎ. ఎ. స్కూల్ మానేజర్ల సంఘము.

కార్యస్థానము, పోలిక, కంకిపాడు, కృష్ణా.

ఖద్దరువివాహము-తిలకునిధికి విరాళము

ఉరవకొండ గ్రామమున 28-4-23న శ్రీయత ఖుట్టి వెంకటరమణయ్యగారి వివాహము జరిగింది. వీరియందు 25. వివాహభగవంతుని ఖద్దరుచేతనే నిర్వహించిరి. పలురంగులలో చిత్రం బడిన మహాత్మ్యగాంధీగారి పెద్దపటమును పుష్పతస్థానమున నలంకరింపబడినది. ఇతర జాతీయ నాయకుల పటములును అచ్చట చుట్టటి అతికింపబడినవి. భగవంతుని చూచిన తోడనే జాతీయతను వెల్లడిచేయుచుండెను.

వివాహమునకు ఆహ్వానప్రత్యేకములందు కట్టుబడులుగా ఖద్దరుగుడ్డలనే యంగీకరింపబడుననియు వచ్చువారలు స్వవేళ గుడ్డలతో రావలెదమనియు సర్వసత్కలకును పంచమ సహాదయలకునూ భేదములేక ఆహ్వానప్రత్యేకము మేళముతో నొసగబడినవి. మహారాష్ట్రమునకు సర్వసత్కలకు విచ్చియుండి సాధ్యమైనంతవరకు సమాన గౌరవముతో చూడబడిరి. చాలమంది స్వదేశీపుష్పలతోనే వచ్చియుండిరి. ఈ గ్రామమున నున్న పంచమ సోదరులకు యితర వీరలకు విందొసగబడినది. దుపతులు ఖద్దరు గుడ్డలతోనే పూతగొని పుష్పలతో బిడ్డలగుడ్డలను మాత్రము పంచమలకు కట్టుబడులుగా చదివింపబడినవి. అయిదు రూపాయలు తిలకునిధికి కానుకగా నొసగిరి.

నూతనద. పతులకు యజ్ఞోపవీతం జాతీయభివృద్ధికి పాటుపడుటకు దేవుడు వీర్రాదులను ఆరోగ్యమును నొసగుగాక.

పాఠశాల వివాహయితరభివృద్ధిచూరములందు లేని పోని జాతీయ రహిత అదంబరములను మాత్రం జాతీయముగా మెలిగి జేతాభివృద్ధికి తోడ్పడమని ప్రార్థన.

ఒక ప్రేమకుడు

ఒకవిచారకరమగు మరణము

ఏలూరు తాలూకా దెందులూరు వాస్తవ్యుడు శ్రీయత మొదలై వెంకటసారాయణగారు అజ్ఞాతవాధిచే యానెల 6 వ తేదీ సాయంత్రము స్వర్ణకులకుట కెంతయు పిరికిలేదము. ఈజానకు సమాధి కి 500 రూపల వయస్సును. ఇంత చిన్నతనములోనే మృత్యువు తనపాటు పెట్టుకొనుట వారి కుటుంబముయొక్క యేగాక భారతమాత దౌర్భాగ్యుని కూడా చెప్పవచ్చును. గ్రామాభివృద్ధికి అనేకసంఖ్య స్థాపించి అభివృద్ధికరములగు మార్గములలోకి తెచ్చుటకు కృషి చేసినవారి పాటుబడినారు. వాటిలో గ్రంథాలమును సహకారకరపతి సంఘము, గ్రామసంఘము ఈయన కృషికిలే పెచ్చుగా పనిచేయుచున్నవని చెప్పవచ్చును. గ్రామవాసులందరు వికాసతీక్షణులుగా నుండినగాని యేపనియు నెరవేరదని గ్రహించి గ్రామైక్యతకు కడిగిత్రమ గ్రామీయులకే చెరుగక. గ్రామవాసులు ఆయనకు కృతజ్ఞతను చూపింపబడుచునో ఆయన నిర్వహించినసంఖ్యలు కడిగిత్రమ అభివృద్ధికరములగు మార్గుల కలుగజేయుట యొక్కతము. యవకులు దుర్వ్యసనములపాలై చెడిపోకుండా నీతివర్తనము కలపాలై యుండుటకు చేసినత్రమ మరువదగినది. నిన్ను జాతులందఱు యెక్కువ దయాకారుండి

గోదావరిమండలము

వేసవి కాలము

ఇచ్చట వేసవికాల మత్సరకత్తివముగా నున్నది. గత రెండు దినములనుండియు కడగా పువ్వుమోతము లేదు. ఇట్టికత్తిలో గొల్లపోలు, కెడ్డాపురం, కోరుమిల్లి, పెనుగొండ (పల్లిమరేట్ట) గ్రామములు పరుగురావుప్రీతికి జిక్కినవి.

రహదారి

కాలవలన్నియు మూయబడి యున్నందున కెల్లా గ్రామముల కిచ్చటనుండి రాకపోకలు కష్టమగుచున్నది. కాని పల్లిమరేట్టగోదావరి మండలమునందు మోటారుకార్లు విరివిగా బడుచుచు ప్రయాణికుల కత్యంతసౌఖ్యము నొసంగుచున్నది. గత కత్తిరమునుండియు తాడేపల్లిగూడెము మోటారు సర్వీసులతో నిండియున్నది. ఈసంవత్సరము సర్వాపురం నిడుదవోలు ప్రయాణమతిసౌకర్యముగా నందునట్లు క్రతిదినుము క్రతిధూమకకటమునకును బంపులును, చిన్న మోటారులు, "నిడదవోలు" వద్ద వేచియుంటూ యున్నవి. మోటారు కంట్రాక్టు గొప్ప నదు పాయముల నేర్పరుచుచు బ్రయాణికుల ననేకవిధములనే నాకరించుచున్నది.

సర్వాపురమునుండి నిడదవోలునకు చిన్న మోటారుకారు 1 గంట 15 నిమిషములలో బోవుచున్నది. సర్వాపురం, కలంబ, భీమవరం తాలూకాలలోని రోడ్లు అనుదినమును మోటారుబండ్లతో భర్తించుచున్నవి. ఇచ్చటి భూస్వాములకును వర్తకులకును మోటారులను తెప్పించుట లక్షణమైయున్నది.

కాలవల మూయబడియున్నందున గోదావరినదికి 3 అడుగుల నీరు తగిలింది. అందువలన ఇసుక దిప్పలుచునికి నదిలో తుగలదైంది. పోలవరము పోవు స్త్రీలకు 3 రోజులనుండి రాజమృద్ధి పోలవరములమధ్య తిరుగుచున్నది. పెంబుల్ కెల్లా ఈ నెల 15 తేదీని తెరవబడునని ప్రచురింపబడినది. కాని కొన్ని చోట్ల అమలాపురంకాలవలో మరమ్మత్తు లున్నందున, 20 వ తేదీనరకును తెరవరని తెలియవచ్చుచున్నది.

న్యాయస్థానములు

ఇచ్చట కోర్టులను మూయబడినవి. ఈపురములకు ను మూరు 4 కత్తిరముల నుండి డిస్ట్రిక్టుమునకుగా నున్న మ, రా, నలూరి గోపాలకృష్ణరావు బి. ఏ. బి. యల్. గారికి గుంటూరు ట్రాన్స్ ఫర్ ఆయింది. వీరియందుగలగౌరవమును దెల్పుచు సీపురవాసులను న్యాయవాదవృత్తియందు బ్రహ్మభూషణ నకు మ, రా, వేంకట శ్రీరామమూర్తిగారును, బ్రహ్మశ్రీ కాశీ రెడ్డుల సోమేశ్వరరావుగారును ఈనెల 4 వ తేదీసాక్షింకాలము 5 గంటలకు ఒక టీపార్టీ నిచ్చిరి. న్యాయచారు లనేకులును వైద్యులును నచ్చట కేటెంపిరి. శ్రీగోపాలకృష్ణరావు గారు కరమాధ్యక్షత్వకొనాడులతో విరాజిల్లుచు పురజలయొక్కయు, న్యాయవాదులయొక్కయు మంచి అభిప్రాయమును సంపాదించగల్గిరి. వీరు హిందూధర్మయుక్తముగా వర్తించుచు, పూర్వాచార్య రామణకృష్ణయ్యతో జీవించునర్హతచూపబడుట. జే. క. బ్రాహ్మణభక్తితో మెజయుచు, వీరు దానధర్మశీలులని ఖ్యాతి గాంచిరి. శిష్టాచారసంపన్నత్యముతో శోభిల్లుచు, నీతిమార్గవర్తనలై యలరారుచుండువారగుటచే, అనేకులు సన్మాన్యగుటకును, రాజనరేంద్రబట్టణవాసులు గర్వపడటమను కారణంబై యుండె. వీరినెల 7 వ తేదీనిపురమునుండి గుంటూరునకు బోయిరి.

కోర్టు భూములపట్టు

ఇచ్చటనున్న ఆడిమనల్ మూసలుకోర్టు స్థిరముగా నుండుటకు ప్రభుత్వమువారి యుత్తమపు వచ్చినది.

కళా- వెంకట్రామయ్య

నాండ్ల అభివృద్ధికి యెక్కువ పాటుబడినారు. మరణకాలమున ఆంధ్రజాతీయకళాళ కార్యనిర్వాహకసమితి యాజమాన్యమున నిన్ను జాత్యభివృద్ధికి ఖర్చుపెట్టుటకు ఆయిదు నేల రూపాయలు యిచ్చునట్లు మరణశాసనము వ్రాసుంచి యిచ్చుటకు ఆయన యసమాన ధార్మికగుణము వెల్లడియగుచున్నది. ఇట్టివహనీయుడు భౌతిక జీవమును విడిచి వెళ్లిన అయినయాత్మ మనల నావరించుచు యున్నదని చెప్పవచ్చును. వారికుటుంబమునకు గ్రంథాలమునకును మాసానుభూతిని చూపుచు ఆయన ఆత్మశాంతికి భగవానుని ప్రార్థించు,

వివేకానంద గ్రంథాలము నేవకులు.

అవసర కాంగ్రెసు మహాసభ

శ్రీయత గజపల్లి రామచంద్రరావుగారు 10-5-23 తేదీన రాజమండ్రినుండి ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

ఇదివరకు ప్రకటించిన ఆంధ్రనాయకులేగాక, యాదగు వ వివరించిన ఆంధ్రనాయకులు అవసరదేశము మహాసభను జరుపవలెనని కోరుచున్నారు. ఆ సభలో రెండుపక్షములవారి కిది సమాధానమును బలగ జేయవలెనని వీరు కోరుచున్నారు.

1. కోట్ల శ్రీనివాసాచార్యులుగారు కార్యదర్శి, ఉత్తర ఆనంతపురంజిల్లా, 2 మానికొండ సత్యనారాయణకాశ్రీగారు, కార్యదర్శి పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము, 3. వెన్నెల గంటి రాఘవయ్యగారు కార్యదర్శి, నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము. 4 పొనకా శనకమ్మగారు కార్యదర్శి, నెల్లూరు జిల్లా శ్రీలసంఘము, 5. వైడిపాటి వెంకటసారాయణగారు కార్యదర్శి యేలూరు తాలూకా సంఘము, 6. చిక్కిని వెంకటరత్నం గారు ఆధ్యక్షులు రామచంద్రపురం తాలూకాబోర్డు, రామం చంద్రపురం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము, 7. పారిపూడి సత్యనారాయణగారు కాకినాడ, 8. మల్లాల గో. వెంకటగోపాల రావుగారు కాకర్లపర్తి, పితాపురం తా. కాంగ్రెసుసంఘము, 9. అద్దే కల్లి వెంకటగురునాథ రామకృష్ణయ్యగారు బెజవాడ.

శ్రీ కాళహస్తి పండిత మల్లెలీశ్రమ కప్పగంటల చంద్రమూర్తికృష్ణకాశ్రీ, దివాన్ బహదర్ గోవిందదాస్ చతుర్భుజ దాస్ వారి సహాయముతోటి హరిద్వారం బరేడ్ కాశ్రమం మానస సరస్సులయ్యాత్ర బోవుటనుబట్టి యీ సంవత్సర పంచాంగములో ప్రచురించిన నాల్గవలక్షణదర్శణము ముద్రించుటకు ఆలస్యమైనందున తమపక్ష ప్రతిపరులకు విన్నవించుకొన్నార.

పి. యమ్ కే. చంద్రమూర్తికృష్ణకాశ్రీ.

వివాహములో తిలకునిధి

తూర్పు కృష్ణా యామరమద్దూరి గ్రామవాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ, నిమ్మగడ్డ నాగేశ్వరంగారు మేడూరు గ్రామము లో జరిగిన తమకమ్మని వివాహసంస్కరణకాలమందు నవస్య కట్టుం, సభాకట్టుంతోపాటు స్వదేశీకట్టుంతు రు 25-0-0 లు సమర్పించిరి. దాతయొక్క కోరికపయిన పామర తిలకు జాతీయపాఠశాల కార్యదర్శిగారికి యిచ్చబడినది.

ఆంధ్రనేగాక దేశీయులందరు లోకమార్గ తిలకునిధిని పూజించి, ఆశీర్వాదనములు బడతూ ప్రార్థింతులు - మల్లెల రామ కృష్ణమూర్తి.

యాదాల వెంకటసుబ్బయ్యగారి సుబ్బయ్య చెట్టి అండు సారా వెంకటసామి నాయుడుగార్ల దివాలా సందర్భములో ముద్రాను అఫిషియల్ అసైనిసి గారి ఉత్తరువు ననుసరించి

మెనర్లు డౌడను కంపెనీవారు

(హైకోర్టు భవనమునందున్న వారి అఫీసునందు)

ఈ దిగువ లెఖపడిన భూములను, బజారును 1923 నెల 10 వ తేదీ గురువారము సాయంత్రము 4 గంటలకు బహిరంగవేలము చేసి విక్రయింతురు.

విజిలి కాదరుసాహెబు భార్య భీమాభీ అను అమెలన 4-11-1914, 25-6-1917 తేదీలందు తనభూపెట్టుబడిన కడప తాలూకాలోనున్న చిన్నమారుపల్లె గ్రామములోనున్న సర్వే నెం 553, 554, 555 దలగల 8 ఎకరములు 20 సెంటు భూములు, కడపలో న్యాయమును బజారు రోడ్డులోనున్న నెం 76 రు అండ్ల పీట్లపైన, వైన తెలుపబడిన దివాలాదారలకు తనకా హక్కుగలదు. 81-8-23 తేదీనరకు ను 2012-14-0 లు బాకీ యిచ్చబడినవి యున్నది.

కుండల కాశంసాహెబు భార్య అమీనాబీ అను అమెలన 5-11-14 తేదీన తనకాపెట్టుబడిన చిన్నమారుపల్లె గ్రామములోనున్న సర్వే నెం 548, 548, 551, 552, 553 భూముల వైన కూడ, వైసాకి తనకాహక్కు గలదు. 19-4-1923 తేదీ వరకు 1546-12-0 బాకీ యిచ్చబడినవి యున్నది.

విగతవరములు తెలియగోరువారు మద్రాసు, నుంబ రావుపెట్టి పీట్లలో 21 వ నెంబరు గృహమునందున్న వేలము దార్లకు వాసిన తెలుపబడును.

నైజాము-బేరారు.

గ్రీనువర్గము మాత్రముండి దాని కిబ్బడినసంఖ్యల
బేరారు అను హైదరాబాదుసంస్థానమునకు పూర్వము జెంది
యూండినదేశమున పునఃప్రవేశమునకు, రంజానపండుగచివరలో
జున నైజాంబేరారులను ముగిసినట్టిలోను ప్రత్యేకప్రార్థనలు
జరుగుననిమాసికందరాబాదుచేతికిరెచ్చుచున్నాడు. ఈజే. ర్
రాష్ట్రముందు, నైజాము బేరారులను, మధ్యరాష్ట్రములకు
దక్షిణముగను 5, 6 జిల్లాలుగలవు. ఇప్పుడు తీసిని ఆ రాష్ట్రముల
భృతకమిషనరు పాలించుచున్నాడు. ఇదివరలో హైదరాబా
దులో రెసిడెంటుగనున్న భృతకమిషనరు పాలించుచుండెడిది.
అజిలాలును, రేమూ డోలమును, నైజాములో మరొక ప్రత్యేక
శ్రమమును 1855 సంధివరకు నైజాము రక్షణ కొరకుండ
బడిన పాతహైదరాబాదు కంటింజెంటు భార్యను పోషించు
టకు డిటిహ ప్రభుత్వమున కిచ్చబడినది. ఏలకగా ఆలోచించు
నైజాము యీ హైదరాబాదు భార్యను భరించలేకదివాలా
స్థితిలోనుండెను. 1855 సంధిలో కొన్ని మార్పులు జేసి శ్రమారు
తో ఆ బు ను నైజాము కొన్ని ప్రత్యేకములును
మరిల నైజాము స్వాధీనము చేయబడినది. కాని
శ్రమారుల మాత్రము నాచుకొని హైదరాబాదు ప్రభుత్వము
క్రితకే యిచ్చునట్టి ప్రత్యేకములలోని యొందుకొనిరి.
ఇందులకు తరువాత రెండు ప్రభుత్వములకును సుఖము
జుగుచుండెను. 1902లో గర్జను ప్రభుత్వ భారత ద్వితీయములో
కా.తి ప్రతిపక్షమునకు తలచి హైదరాబాదు ప్రత్యేక హక్కు
మును శ్రమారుల తీరు తీర్మానించుచు మరల నాచేరారులను
నైజాములో గలభృతకములకు ప్రత్యేకము చేయబడినది. ఆ
కాష్ట్రము ప్రత్యేక ప్రభుత్వము కిందనుండి ఫలములను పునఃప్రయ
ముగనుండి, ఇండియాలో జెల్ల ముఖ్యము ప్రతిపక్ష ప్రత్యేక
జుగుటలను దాని మరల స్వాధీనము జేసికొనుట నైజామునకు
చాలాభాగకరమే. హైదరాబాదు కంటింజెంటు హక్కులను తీసి
యిగా 1855 సంధివరకు ప్రభుత్వము భారత ప్రభుత్వముకింద
నుంచుకొనుటకు నాకు తోచుగా, హైదరాబాదు ప్రభుత్వ
ముకు కాశ్యముగ సందర్శనమునకు 27 లక్ష లిచ్చుచుండు

చైన ప్రభుత్వ బహుధరము

మేనెల 14 ను తేదీ నామ హక్కుము

(1) ధాన్యములు

వరియలు	బా	1-కి	రు	45-0-0	మొదలు	55-0-0	కలకు
వియ్య	బస్తాలు						
కుసుమ	తెనాలి	,,	ప	11-0-0			12-0-0
నెల్లూరి	,,	డిటా	,,	14-8-0			15-8-0
డిల్లీ	,,	డిటా	,,	14-0-0			16-8-0
రాగులు	కా. 164	బస్తా	1-కి	,,			2-8-0
నవ్వులు	,,	,,	,,	22-0-0			24-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు	బస్తా	1-కి	రు	10-8-0	రు	11-0-0
సెనగలు	,,	డిటా	,,	10-0-0		11-8-0
పెసలు	,,	డిటా	,,	11-8-0		12-0-0
మినములు	,,	డిటా	,,	12-8-0		13-0-0
ఉలవలు	,,	డిటా	164	,,	7-0-0	7-0-0

నటుల బస్తాలు పుచ్చుకొనుటకు అనుచువారికి. ఈవర్షా
తల్లుకు ఇదిగట్ల హైదరాబాదు పుచ్చుకొన్న యుజుమ్మ
శిల్లయందులకు ప్రభుత్వము నైజాము ప్రభు
త్వమును లాభము లేదోయో. అయితే మరలలో రాష్ట్ర
ముగ, అదియందు ముఖ్యమైన హక్కులొకవేద ల్లి
చుండెనియు అందుచేతనే నైజాం కిబ్బడిగము కిబ్బడి
లేనియును నైజాంహించెదను. కాని బేరారులలో
పుకొనుటకు యింతా హక్కు గలదు మొట్టొక్క యీ ప్ర
ను యెట్లున్నా హైదరాబాదు ప్రభుత్వము అందు సుఖ
లన్నయును దెచ్చుటకు సర్ అలీహుజుమల ఇంగ్లాండుకు
రని లేనివానినాను ప్రాంతియే ముందేది. మహమ్మద
భక్తుడు ప్రార్థనలని యెక్కువ వరియు లు సని కచ్చు
గలదు. 'హక్కుయరు పోరాటం గలవాడొ ధర్మము' ను
సిద్ధాంతమునై కాను యీ బృతాంతమును దృఢప
రకు భరణముని అకాశాన జేయుటకు అందర్ల మేమిచ్చు
లేదని వారు భావించెదను-మద్రాసు మొయి.

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె	బా 1-కి	రు	145-0-0	150-0-0
నెయ్యి	బా 1-కి	,,	14-0-0	22-0-0
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పు	బా 1-కి	,,	60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము	,,	,,	56-0-0	58-0-0
వేరుసెనగనూనె గానుగ	బా 1-కి	రు	145 మిమన్ నూనె 180	
అముడను నూనె	బా 1-కి	రు	122-0-0	128-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాశుపము	బా 1-కి	రు	165-0-0	170-0-0
కూరపము	,,	రు	125-0-0	130-0-0
మిమన్ కాశులు (గుంటూరు)	బా 1-కి	రు	90-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాశుకట్టు నీలిమండు మణుగు	1-కి	రు	40, 45	
కాశుపాస్తి పాశుకట్టు	,,	రు	60, 65	
కెల్లము	బా 1-కి	రు	40-0-0	50-0-0
నిశాపండు పాతడి	బా 1-కి	రు	48-0-0	90-0-0
,,	క్రొత్తడి	బా 1-కి	రు	85-0-0 42-0-0

(5) లోహములు

మెడి 100 తులలకు	రు	82-0-0	86-0-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు	24-8-0	25-8-0
కవరము 1-కి	రు	15-13-9	
ఇత్తడి	బా 1-కి	రు	300-0-0 305-0-0
గాలి డిటా		రు	355-0-0 360-0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-కి	రు	54-0-0	55-0-0

(6) కంగులు ఆలిజరై ను

ఆవు కృష్ణము	20 డిల్లీలు	రు	120-0-0
బొట్టికృష్ణము	20 డిల్లీలు	డిటా	
సంహంమాక్కు	20 డిల్లీలు	డిటా	
అవుకృష్ణము	16	రు	110-0-0

SHUNMUGAM SNUFF

ధరల జాబితా
షన్ముగం నవ్వుము

పలము	ధర	హక్కు	హక్కు	హక్కు	హక్కు	హక్కు
	రు. ఆ.	రు. ఆ.	రు. ఆ.	రు. ఆ.	రు. ఆ.	రు. ఆ.
2	0 4	0 4	0 0	0 0	0 8	
20	1 12	0 8	0 0	2 2	2 6	

ఆర్. కే. వానప నవ్వుమును చేర్చి

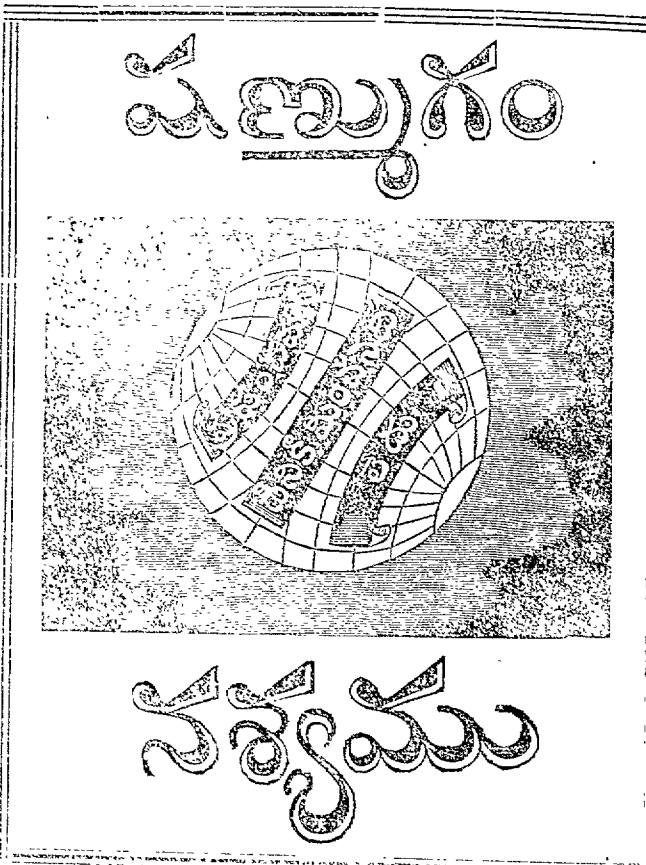
నవ్వుము సురక్షానికై వారికి సులభము

కలు, జేయుదు

బిడ్డు	రు. ఆ.	రు. ఆ.	రు. ఆ.	రు. ఆ.
8	0 9	0 4	0 1	0 14
6	1 2	0 5	0 1	1 8

పొగ చుట్టలు

	రు. ఆ.
మణిల	... 100-3 0 12
మణిలార్ నిమిది	... ,, 0 12
,, పొట్టిది	... ,, 0 8
బంధునిది	... ,, 0 4
బిరు నిమిది మణి	... ,, 0 8

నవ్వుము డబ్బాలు

(నూనె 1-కి 0-4-0 నుండి 2-8-0 వరకు గలవు
వెండిది బి. తులం మెట్లు గలవి 1-కి రు 2-8-0.

ఇతర వస్తువులు

కాశుపాస్తి 1-కి ... 0 1
పొట్టికృష్ణము చిల్లీ ... 100-3 0 10
నూనెయైనను సరించి మూడు ముందు.
జన లో జ్వరం డిహార్డు మె.టు ఒక గుండు
మూడు మె.టు ఒక గుండు నవ్వుమును అవశ్యమైన
కాశుపాస్తిను, బి. జ్వర మొదలైనవి నివార
కల సేవకలలాలు వరకు గలవు చేయుచును.
వాకు చిల్లీది, కెల్లీది అవశ్యమైన మే లేదు.
నూ మదింపును పంపెదము.
మేము మొత్తముగా నయవైవధరకుకెసి
నూ కాశుపాదులకు సప్తయి
చేయుచుము
వర్తకులకు ప్రత్యేకపు ధరలు చొప్పున
యివ్వబడును.

Shunmugam Snuff Co, Ltd., Post Box No 140, MADRAS.

షన్ముగం స్నఫ్ కంపెనీ, ఎమిలెడ్, బ్యాంక్ చాక్సు నెం. 140, మద్రాసు.

అస్మత్తాంజనము

ఎరాస్మిక్ తెల్ల

పన్నీరుపువ్వునబ్బు

సువాసన సుఖమును, ఆనందమును ఇచ్చును గాని ఆ వాసన సొంతైన సువాసనగా నుండుట అవసరము.

ఎరాస్మిక్ తెల్లపన్నీరు పువ్వు నబ్బుయొక్క అత్యద్భుతమైనటువంటియు, అసమానమగు నటవంటియు సువాసన, అందరికి ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈ వాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో చెప్పజాలము.

ఇట్టి నబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు!

(4)

అన్ని అంగళ్లయందు దొరకును.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 250-300 మాత్రలుగల సిసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సిసాలవరకు రూ 1-4-0 మైకూరు ఎస్. ఎస్. ఆర్ వైద్యశాలాధికారి పా. వెంకటాచల పండితులవాడిచే రయార చేయబడిన లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను వాడితిని అది కుద న్యదేశియాలికలచే రయార చేయబడినది తెలుప విక్రీతి సంతోషించెదను. వాటిని వాడుటకలన నోటికి చుచి నువాసనిచ్చును, విడువని రొమ్మునడిచును, అజీర్తి, వ్యాధ్రోగములు, కడుపుకొప్పి, కంతుజ్వరములు వీటిని తక్షణమే పారదోలును వీరిని ఆయుర్వేద వైద్యులందరు తప్పుక వాడుట మంచిది.

డాక్టరు ప్రభాకరు, షెల్లో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు, ఎస్. కె. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ వైస్య యు. ఎస్. ఏ. ఐ. ఎస్, సానిటరీ ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్స్ట్రల్యింగ్ కెమిస్ట్, ఆసియానిందు, వెం 2 బొంబాయి. ఉష్ణము, శీతలముచే గలుగుదగ్గు, కుక్కదగ్గు, గొంతుపుండు, రొమ్ముపడికము మొదలగునవి తప్పుక తక్షణమే మరుగును.

507 యిక్కడ నున్నట్టి జనలందరు మీ కస్తూరి మాత్రలను వాడి, అందులన కలిగిన గుణమును చూచి విక్రీతి తృప్తిచెంది 8 బుడ్లు వరల పంపవలెను. ఎమ్. రాజరత్నం బాహునర్తకము సిద్ధలూరుసోప్టు కర్నూలుజిల్లా. రు. 2 లు ఔషధములు కొనువారికి మా శ్రీరాములవారి షట్టాభిషేక క్యాలండరు|ఇనాం. బ్రాంచి:— నెం 331, తంబుశెట్టిబీధి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి. పీలు పంపబడవు. పాశ్చర్య వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారావువ వైద్యశాల, మైసూరు. (1)

ఆంధ్రజ్యోతిషశాలయము

(1) బారతచక్రము (కుంధలి) యొక్క చక్రముగాని (2) పుట్టికేసేది, జననకాల భుజియలుగాని (3) బారతకుయొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపురమున్ను, మాప ఉత్తరము వ్రాయునపు యముగాని, ఈ మాటిలో నేదియో యొకటి నూరు బంపినయె డల, బారతకుయొక్క రూపము స్వవ్రాతము, కరీరాశిగ్రహము, భగవంతుడు, ఆయుర్వాచము, భాగ్యము, సుఖము, కష్టత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము వీరము మొదలగు 25 సంకతులు వా ఖలా కొరకు వ్రాసియుండుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం పెదము. ఈవ్రాసిన సంకతులు సరిగా నున్నయెడల, బారతకుని యొక్క ఆయుర్వాచము ఆఖరువరకు, జరుగబోవు బ్రతికెంత ఫలములు, అనగా, జననదేశ, అంతర్దేశాఫలములు లల పూరా బారతము శాస్త్రసమ్మతముగా కయారచేసి పంపెదము. పూరా బారతమునకు రు 5 లు, ఆగును. పూరాబారతము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అద్వాన్య ముందుగా పంపవలెను. అట్లు ఆకెళ్ల వేంకటేశాస్త్రి 'వైవజ్ఞము' గోపాలపురం కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

చాకులు - తాళములు
మంగలికత్తులు.
అంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినది. మేలయినది.
తెలుగు భారతాన్ని అందరికీ ప్రాయశః.
వి. క. కళేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కత్తుడు అండ్ లో హేరస్టర్లెట్
తెల్లపూరం (గోదావరిజిల్లా)
హైదరాబాద్ అరేబిక్ "ఇండిస్" తెల్లపూరం
కలవడినది! (కొత్తపేటకాటకము!!)

బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల
రోషనారాశివాజి
అను నాటకము వెల రు 1-0-0
వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సునకు
వ్రాయనగును.

మీరు
దేహారోగ్యవిషయాభివృద్ధి
తెలుపు
కామశాస్త్రమను
పుస్తకమును కని, విని, చూచియుందురా
లేదా,
ఇప్పుడే మాకు వ్రాసిన లేఖలువగైరా
భిర్దులు లేకయే పంపెదము.
విశ్వాసము:—
ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము
28 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము
ఈ ఆశూర్యగ్రంథములో జరగని గారడీ, యోగవృత్తి నా నైపుణ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికాచారి చీట్లతోక తమా నాలు వినియోగ విశోధనాధ్యయన గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, ఈ నుతో నమాధియగుట, కరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడుచుట భూమిపైన గజముయెట్లైన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ వ్రాసిన చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (211888-6) వి. కె. జనార్దనశాయం. సింగంబా, గుంటూరు జిల్లా.

బహుమానము
వైద్యవిద్య
ఆయురారోగ్యవైద్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.
రాజవైద్య నారాయణజీ శేఖరజీ,
(బిల్లి) 27, చీనాబాదోడ్డు, మదరాసు.